

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
	I Meddelelser	
	Kommissionen	
2003/C 58/01	Euroens vekselkurs	1
2003/C 58/02	Det Forenede Kongeriges bekendtgørelse vedrørende Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF af 30. maj 1994 om betingelserne for tildeling og udnyttelse af tilladelser til prospektering, efterforskning og produktion af kulbrinter ⁽¹⁾	2
2003/C 58/03	Meddelelse om indledning af en undersøgelsesprocedure vedrørende en handelshindring i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 3286/94, bestående i subsidier ydet af USA til produktion af oliefrø	4
2003/C 58/04	Godkendt statsstøtte inden for rammerne af bestemmelserne i artikel 87 og 88 i EF-traktaten — Tilfælde, mod hvilke Kommissionen ikke gør indsigelse ⁽¹⁾	6
2003/C 58/05	Statsstøtte — Tyskland — Støtteforanstaltning C 1/03 (ex N 708/01) — »Landesinvestitionsprogramm Bremen (LIP 2000)« (vedrørende støtte på miljøområdet) — Opfordring til at fremsætte bemærkninger efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2 ⁽¹⁾	11
2003/C 58/06	Meddelelse om gennemførelse af det administrative samarbejde, jf. artikel 7, stk. 8, i forordning (EF) nr. 1148/2001, mellem Den Sydafrikanske Republik og Det Europæiske Fællesskab (Offentliggjort i henhold til artikel 7, stk. 8, i Kommissionens forordning (EF) nr. 1148/2001 (EFT L 156 af 13.6.2001, s. 9)).....	13
	DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE	
	Det Rådgivende EØS-Udvalg	
2003/C 58/07	Det Rådgivende EØS-udvalgs resolution af 26. juni 2002 om udvidelsen og fremtiden for EØS	14
2003/C 58/08	Det Rådgivende EØS-udvalg af 26. juni 2002 Resolution om styreformer og virksomhedens sociale ansvar i en globaliseret verden	18

I

(Meddelelser)

KOMMISSIONEN

Euroens vekselkurs ⁽¹⁾

12. marts 2003

(2003/C 58/01)

1 euro =

Valuta			Kurs		
Valuta			Kurs		
USD	amerikanske dollar	1,1028	LVL	lettiske lats	0,6326
JPY	japanske yen	129,21	MTL	maltesiske lira	0,4243
DKK	danske kroner	7,4276	PLN	polske zloty	4,3743
GBP	pund sterling	0,6835	ROL	rumænske leu	35878
SEK	svenske kroner	9,3133	SIT	slovenske tolar	231,885
CHF	schweiziske franc	1,4674	SKK	slovakiske koruna	41,855
ISK	islandske kroner	85,3	TRL	tyrkiske lira	1786000
NOK	norske kroner	7,8665	AUD	australske dollar	1,8446
BGN	bulgarske lev	1,9509	CAD	canadiske dollar	1,624
CYP	cypriotiske pund	0,58241	HKD	hongkongske dollar	8,6006
CZK	tjekkiske koruna	31,653	NZD	newzealandske dollar	2,0056
EEK	estiske kroon	15,6466	SGD	singaporeanske dollar	1,9269
HUF	ungarske forint	245,27	KRW	sydkoreanske won	1371,66
LTL	litauiske litas	3,4532	ZAR	sydafrikanske rand	8,8431

⁽¹⁾ Kilde: Referencekurs offentliggjort af Den Europæiske Centralbank.

Det Forenede Kongeriges bekendtgørelse vedrørende Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF af 30. maj 1994 om betingelserne for tildeling og udnyttelse af tilladelser til prospekttering, efterforskning og produktion af kulbrinter

(2003/C 58/02)

(EØS-relevant tekst)

HANDELS- OG INDUSTRIMINISTERIET

THE PETROLEUM (PRODUCTION) (SEAWARD AREAS) REGULATIONS 1988

SÆRSKILT UDBUD AF AFSNIT 13/26B UDEN FOR OFFSHORE-TILLADELSERUNDEN

Under henvisning til Petroleum (Production) (Seaward Areas) Regulations 1988 (S.I. 1988 nr. 1213) med senere ændringer (1988 Regulations) og Hydrocarbons Licensing Directive Regulations 1995 (S.I. 1995 nr. 1434) opfordrer handels- og industriministerien interesserede til at ansøge om produktionstilladelse til afsnit 13/26b. Kort, hvorpå den endelige liste over afsnit, der ikke omfattes af tilladelser, er indtegnet, findes i handels- og industriministeriets bibliotek, hvor de kan konsulteres efter forudgående aftale (se nedenstående kontaktoplysninger) mellem kl. 9.15 og 16.15 mandag til fredag indtil den 17. juni 2003 (i det følgende benævnt »ansøgningstidspunktet«). De findes også på olie- og gasdirektoratets netsted (www.og.dti.gov.uk).

findes på Licensing and Consents Unit's (LCU's) netsted, eller fra LCU's administrationsafdeling (se nedenstående kontaktoplysninger).

1. Tilladelser, der udstedes som følge af denne opfordring, vil indeholde betingelser, der, med forbehold af visse ændringer og tillægsbestemmelser, hovedsagelig bygger på standardklausulerne i tillæg 4 til Petroleum (Production) (Seaward Areas) Regulations (1988) (med senere ændringer, dog gælder ændringerne af standardklausulerne i Regulation 8, stk. a), ii), og c) — h) i Petroleum (Production) (Seaward Areas) (Amendment) Regulations 1996 (S.I. 1996 No 2946) ikke). Med virkning fra den 1. januar 2003 er afgiftsydelse afskaffet, og klausulerne vil blive ændret i overensstemmelse hermed.
2. Handels- og industriministeriet (DTI) har foretaget en vurdering af afsnit 13/26b i overensstemmelse med direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, som er gennemført ved The Conservation (natural habitats, etc.) Regulations 1994. Vurderingens konklusion var, at produktionstilladelse til området og udførelse af det foreslåede arbejdsprogram næppe ville få nogen væsentlig indflydelse på havmiljøet. En kopi kan fås på Licensing Consents Unit's netsted.

4. Ansøgningerne indsendes til Department of Trade and Industry (handels- og industriministeriet), 1 Victoria Street, London SW1H 0ET, sammen med et gebyr på 2 820 GBP pr. ansøgning. Ansøgningerne skal være DTI i hænde senest kl. 13.00 (London lokaltid) den 17. juni 2003. Ingen ansøgninger kommer i betragtning efter dette tidspunkt.

5. Den foreslåede virksomhedsudøver i hver ansøgergruppe (det gælder også et foretagende, som er den eneste ansøger) skal give en redegørelse for sin generelle miljøpolitik i forbindelse med de havaktiviteter, tilladelsen gælder.
6. Yderligere oplysninger om det materiale, ansøgerne kan benytte til støtte for deres ansøgning, findes i »Notes for applicants«, der kan fås hos Licence Administration og findes på olie- og gasdirektoratets netsted (se nedenstående kontaktoplysninger).

7. Ansøgningerne vil blive bedømt på baggrund af det stadige behov for under rimelige miljøhensyn at foretage hurtig, grundig, effektiv og sikker efterforskning af olie- og gasforekomster på Det Forenede Kongeriges kontinentalsokkel. Ansøgningerne bedømmes efter følgende kriterier:

a) ansøgerens økonomiske evne til at udføre indledningsperiodens aftalte arbejdsprogram

b) ansøgerens tekniske evne til at udføre indledningsperiodens aftalte arbejdsprogram foruden eventuelle andre aktiviteter, som omfattes af tilladelsen (på baggrund af de geologiske analyser og innovationsgraden)

Ansøgning om tilladelse

3. Ansøgning foretages ved hjælp af ansøgningsformularen til Seaward Production Licences (produktionstilladelser), som

- c) ansøgerens manglende effektivitet eller ansvarsbevidsthed i forbindelse med andre tilladelser i henhold til Petroleum Act 1998 eller tidligere lovgivning med samme virkning.
8. Når alle ansøgninger er blevet behandlet, udvælger ministeren de ansøgere, som kan få tilladelsen. De vil blive underrettet herom senest et år efter ansøgningstidspunktet. I alle tilfælde, hvor ministeren er indstillet på at udstede tilladelsen, udarbejder DTI et tilladelsesudkast, der sendes til den udvalgte ansøger, som derpå kan acceptere det ved at tilbagesende det til DTI underskrevet af alle ansøgergruppens medlemmer. Afslag meddeles skriftligt. Ansøgerne kan få begrundelsen for ministerens afgørelse ved at indsende en skriftlig anmodning om disse oplysninger.
9. Staten hæfter ikke for udgifter, som ansøgeren pådrager sig ved behandling eller indgivelse af ansøgningen.
12. Ethvert område, der omfattes af tilladelsen, men ikke indgår i en godkendt udviklingsplan ved udløbet af den anden fireårsperiode, skal tilbageleveres på dette tidspunkt.
13. For tilladelser, der udstedes som følge af denne opfordring, betales et vederlag efter bestemmelserne i standardklausulerne og tilladelsens tillæg, dvs.:
- a) fire årlige beløb på 150 GBP for hver kvadratkilometer, tilladelsen omfatter, det første betales på tilladelsens begyndelsestidspunkt
 - b) derefter et årligt beløb på 300 GBP for hver kvadratkilometer med en årlig stigning på 900 GBP til højst 7 500 GBP pr. kvadratkilometer (dette beløb revideres hvert andet år efter raffinaderiernes råolieprisindeks, som offentliggøres i Digest of UK energy statistics).

Betingelser og vederlag for tilladelsen

10. Med nedenstående forbehold gælder tilladelserne en indledende fireårsperiode med ret til forlængelse med endnu en fireårsperiode og en tredje periode på 18 år.
11. Tilladelsens indehaver kan få tilladelsen forlænget med den anden fireårsperiode ved at anmode herom senest tre måneder før indledningsperiodens udløb, forudsat han har gennemført det aftalte arbejdsprogram og opgivet en del af det område, tilladelsen gælder. Det maksimale område, som kan beholdes består af:
- a) højst halvdelen af det oprindelige antal sektioner, tilladelsen omfatter, hvis den oprindelig omfattede 60 sektioner eller derover, eller
 - b) 30 sektioner, hvis tilladelsen oprindelig omfattede over 30, men under 60 sektioner.

Det beholdte område skal opfylde standardklausul 8 i tillæg 4 til 1988 Regulations i den oprindelige form for ændringen ved Petroleum (Production) (Seaward Areas) (Amendment) Regulations 1996 og skal beskrives i den omtalte anmodning.

— En »sektion« er en del af et afsnit, som består af et område, der afgrænses af henholdsvis et længde- og et breddeminut.

Fortrolighed

14. Materiale, der leveres til støtte for ansøgningerne, behandles fortroligt i overensstemmelse med retningslinjerne for adgang til statsinformation.

Undtagelser

15. Betingelser, bestemmelser, vederlag og andre oplysninger i forbindelse med tilladelserne vil normalt være som angivet her, men ministeren forbeholder sig ret til i visse tilfælde at ændre dem af hensyn til særlige omstændigheder (f.eks. tilladelser der gælder felter, som er taget ud af drift).

Kontaktoplysninger

Licence Administration: Licensing and Consents Unit, Department of Trade and Industry, 1 Victoria Street, London SW1H 0ET, Det Forenede Kongerige (Tlf. (44) 207 215 51 11, telefax (44) 207 215 50 70).

Department of Trade and Industry Library: 1 Victoria Street, London SW1H 0ET, Det Forenede Kongerige (Tlf. (44) 207 215 50 06/7, telefax (44) 207 215 56 65).

LCU's website: www.og.dti.gov.uk

Meddelelse om indledning af en undersøgelsesprocedure vedrørende en handelshindring i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 3286/94, bestående i subsidier ydet af USA til produktion af oliefrø

(2003/C 58/03)

Den 10. januar 2003 modtog Kommissionen en klage i henhold til artikel 3 i Rådets forordning (EF) nr. 3286/94⁽¹⁾ (i det følgende benævnt »forordningen«).

1. Klagende part

Klagen blev indgivet af European Oilseed Alliance (EOA). EOA er en erhvervsorganisation, der består af nationale sammenslutninger fra Tyskland, Det Forenede Kongerige, Spanien, Frankrig og Sverige. Medlemmerne af disse nationale sammenslutninger omfatter i alle tilfælde producenter af oliefrø samt i nogle tilfælde andre professioner i sektoren (f.eks. virksomheder, der oplagrer, forarbejder og bruger korn). EOA's medlemsorganisationer tegner sig for 86 % af EU's produktion af oliefrø.

EOA er en sammenslutning, der optræder på vegne af en erhvervsgren i Fællesskabet (produktion af oliefrø), jf. artikel 2, stk. 5, og artikel 3, stk. 1, i forordningen.

2. Vare

Klagen vedrører subsidier, der ydes til produktionen af oliefrø i USA. Oliefrø er fællesbetegnelsen for en gruppe planter, der dyrkes for både olie og proteiner. Vigtige oliefrø på verdensplan er sojabønner, rapsfrø og solsikkefrø. Oliefrø af mindre betydning omfatter bl.a. hørfrø, saflorfrø og sesamfrø. Oliefrø henhører under følgende koder i den kombinerede nomenklatur: 1201, 1204, 1205, 1206 og 1207.

3. Klagens indhold

Klagen vedrører en handelshindring, der angiveligt forårsages af USA, fordi der ydes subsidier til produktion af oliefrø.

De anfægtede amerikanske subsidier er »loan rate«- og markedsføringslånsudbetalinger; direkte udbetalinger og modcykliske udbetalinger. Disse betalinger finder sted i henhold til den amerikanske lov fra 2002 om fødevarer og investeringer i landdistrikter (Food Security and Rural Investment Act — FSRIA).

I henhold til »loan rate«-systemet kan producenter optage lån »uden regres«, der udbydes af regeringen. Sikkerhedsstillelsen for disse lån er oliefrøafgrøderne, der vurderes til en værdi fastsat af regeringen. Hvis landmanden kan sælge oliefrøene til en pris, der er højere end den pågældende »loan rate«, tilbagebetaler han lånet. Kan han ikke dette, mister han afgrøderne,

men skal ikke tilbagebetale lånet. Systemet fungerer således som en prisgaranti på den af regeringen fastsatte »loan rate«. Disse »loan rates« hævdes at være lavere end kommercielle »loan rates«. Da markedspriserne har ligget under »loan rate«, har følgende foranstaltninger imidlertid været anvendt.

Under ordningen med markedsføringslån anvendes der et system med markedsføringslånsfordele for at undgå, at der opbygges offentlige lagre. Når en landmand har optaget et lån, kan han i henhold til denne ordning simpelt hen tilbagebetale lånet til den gældende markedspris for oliefrø (når denne er under »loan rate«). Han modtager derfor en støtte i form af forskellen mellem afgrødernes markedspris og den af regeringen fastsatte »loan rate«. Han kan frit sælge afgrøderne på markedet.

Hvis markedsprisen på oliefrø er under »loan rate«, kan landmanden desuden for at forenkle procedurerne simpelthen ansøge om en støtte (kompensationsbetaling, eller »loan deficiency payment«) af samme værdi som forskellen mellem den gældende markedspris og »loan rate«.

Disse mekanismer er til rådighed for en række landbrugsråvarer, herunder oliefrø. Satserne er forskellige for forskellige råvarer. Betalingerne er naturligvis specifikke for hver råvare.

Det hævdes i klagen, at der ikke er fastsat nogen grænse for størrelsen af de subsidier, der er til rådighed i henhold til disse ordninger.

Der foretages direkte udbetalinger til traditionelle dyrkningsområder for et specifikt udvalg af forskellige afgrøder, herunder oliefrø. I praksis er der frihed til at plante en vifte af afgrøder på de omfattede arealer, selv om visse produkter er udelukkede (f.eks. frugt og grøntsager), og jorden skal bevares som landbrugsjord. Dyrkningsområderne kan ajourføres, så de dækker en referenceperiode (1998-2001).

I forbindelse med de traditionelle dyrkningsområder anvendes også modcykliske betalinger for forskellige afgrøder. Hvis verdensmarkedsprisen på en bestemt afgrøde falder under et bestemt niveau, sker der en udbetaling. Igen er dette ikke afhængigt af, om den pågældende afgrøde rent faktisk plantes i dyrkningsområdet, selv om dyrkning af visse produkter er udelukket (f.eks. frugt og grøntsager), og jorden skal bevares som landbrugsjord.

I klagen nævnes også subsidier udbetalt i henhold til den tidligere amerikanske Federal Improvement and Reform Act fra 1996 (»FAIR-loven«), der nu er erstattet af FSRIA-subsidierne. »Loan rate«- og markedsføringslånsudbetalinger blev ydet på tilsvarende måde som under FSRIA.

⁽¹⁾ Rådets forordning (EF) nr. 3286/94 af 22. december 1994 om fastsættelse af fællesskabsprocedurer på området for den fælles handelspolitik med henblik på at sikre udøvelsen af Fællesskabets rettigheder i henhold til internationale handelsregler, navnlig regler fastlagt i Verdenshandelsorganisationens regi (EFT L 349 af 31.12.1994, s. 71), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 356/95 (EFT L 41 af 23.2.1995, s. 3).

Der blev også foretaget direkte udbetalinger, der benævnes »fleksibilitetsstøtte« eller »AMTA-betalinger« samt »nødstøtte« (udbetalt i 1999, 2000 og 2001), på grundlag af traditionelle dyrkningsområder. Disse referenceområder omfattede både referenceområder for oliefrø og referenceområder for visse andre afgrøder.

Udgifterne til oliefrø i henhold til disse foranstaltninger hævdes at have udgjort 1,2 mia. USD i 1998, 2,5 mia. USD i 1999, 2,8 mia. USD i 2000 og 3,5 mia. USD i 2001.

4. Påstand om handelshindringer

Klageren hævder, at USA's ovennævnte handelsforanstaltninger:

- udgør subsidier som defineret i artikel 1 i aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger (»ASU«), og at disse subsidier er specifikke i henhold til aftalens artikel 2
- ikke er fritaget for en ret til indgreb i henhold til artikel 5 og 6 i ASU i medfør af artikel 13 i aftalen om landbrug, da foranstaltningerne yder støtte til den specifikke råvare — oliefrø — ud over den støtte, der blev besluttet i markedsføringsåret 1992, og som hævdes at være praktisk talt nul
- har haft skadelige virkninger for Fællesskabets interesser som omhandlet i artikel 5 i ASU, idet den har forvoldt alvorlig skade til dets interesser som navnlig beskrevet i artikel 6, stk. 3, litra c), i ASU, da virkningen af subsidierne er et væsentligt pristryk på verdensmarkedet og derfor på fællesskabsmarkedet, da Fællesskabets told på oliefrø er lav eller nul, delvis baseret på en økonometrisk model og
- derved giver anledning til, at Fællesskabet har ret til at gribe ind i henhold til artikel 7 i ASU.

Klageren har fremlagt tilstrækkelige beviser for, at de anfægtede foranstaltninger er uforenelige med USA's forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten, særlig med artikel 5 og 6 i ASU, og at de derfor udgør en handelshindring i henhold til artikel 2, stk. 1, i aftalen om tekniske handelshindringer, hvorfor det er berettiget at indlede en undersøgelsesprocedure.

5. Påstand om skade

Klageren hævder at have lidt skade, jf. artikel 2, stk. 3, i forordningen.

Navnlig hævdes det i klagen, at forekomsten af alvorlig skade for Fællesskabet i henhold til artikel 6, stk. 3, litra c), i ASU som følge af et betydeligt pristryk på verdensmarkedet og derfor fællesskabsmarkedet i sig selv er tilstrækkeligt bevis for skade.

Ud over påstanden om pristryk hævdes det også i klagen, at importmængden er steget i forhold til produktionen i Fællesskabet, og at der har været faldende indtægter for fællesskabsproducenterne af oliefrø. Denne analyse er til dels baseret på en økonometrisk model.

Fællesskabets produktion af oliefrø, der i perioden 1999-2002 i gennemsnit udgjorde 14 mio. tons, har en værdi af over

3 mia. EUR i aktuelle priser. Et betydeligt pristryk kan derfor betyde væsentlig skade for producenterne i Fællesskabet.

Klageren har fremlagt tilstrækkeligt bevis for skade som defineret i artikel 2, stk. 3, i forordningen til at berettigede, at der indledes en undersøgelsesprocedure.

6. Fællesskabets interesser

Fællesskabet har en systemisk interesse i anvendelsen af WTO's regler i landbrugssektoren. Forhandlingerne om sådanne regler var et centralt element i den vellykkede afslutning af Uruguay-runden. Støtte til oliefrø var i sig selv et centralt element, der blev dækket i forhandlingerne om aftalen om landbrug.

Der føres yderligere forhandlinger i WTO i forbindelse med Doha-udviklingsdagsordenen. Landbruget er igen et element i disse forhandlinger.

Under disse omstændigheder anses det for at være i Fællesskabets interesse at indlede en undersøgelsesprocedure.

7. Procedure

Kommissionen har efter konsultation i det rådgivende udvalg, der er nedsat ved forordningen, fastslået, at der foreligger tilstrækkelige beviser til at berettigede iværksættelsen af en undersøgelsesprocedure med henblik på at fastlægge de retlige og faktuelle spørgsmål, og at dette er i Fællesskabets interesse, og har indledt en undersøgelse i henhold til artikel 8 i forordningen.

Interesserede parter kan give sig til kende og fremføre deres synspunkter skriftligt, navnlig ved at behandle de spørgsmål, der er rejst af klageren, og ved at fremlægge dokumentation herfor.

Kommissionen vil endvidere høre parter, der skriftligt anmoder om at blive hørt i forbindelse med fremlæggelsen af deres synspunkter, forudsat at de direkte berøres af resultaterne af proceduren.

Denne meddelelse offentliggøres i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, litra a), i forordningen.

8. Frist

Oplysninger om sagen og anmodninger om at blive hørt indgives skriftligt til følgende adresse:

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Handel
Hr. Ignacio Garcia Bercero, GD for Handel D/3
CHAR 9/74
B-1049 Bruxelles
Fax (32-2) 299 32 64.

Sådanne oplysninger og anmodninger om at blive hørt skal være Kommissionen i hænde senest 30 dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse.

Godkendt statsstøtte inden for rammerne af bestemmelserne i artikel 87 og 88 i EF-traktaten**Tilfælde, mod hvilke Kommissionen ikke gør indsigelse**

(2003/C 58/04)

(EØS-relevant tekst)

Dato for vedtagelse af beslutningen: 13.11.2002

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

Medlemsstat: Spanien (Baskerlandet)http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids**Sag nr.:** N 2/02**Støtteordning:** Støtte til Tuboplast-koncernen**Dato for vedtagelse af beslutningen:** 27.11.2002**Formål:** Regional investering (rør, batterier og elektronisk udstyr)**Medlemsstat:** Tyskland**Retsgrundlag:** Ad hoc**Sag nr.:** N 514/02**Støtteintensitet eller støttebeløb:** 6,73 % brutto**Støtteordning:** Agrolinz Melamin Deutschland GmbH

Tilskud på 9,225 mio. EUR

Formål: Gennemførelse af store investeringsprojekter i henhold til de multisektorale rammebestemmelser for regionalstøtte

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

Retsgrundlag:http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

— 29. Rahmenplan der Gemeinschaftsaufgabe „Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur“

— Investitionszulagengesetz 1999

Dato for vedtagelse af beslutningen: 30.10.2002**Støtteintensitet eller støttebeløb:** 31,5 % brutto**Medlemsstat:** Tyskland (Brandenburg)

40 264 236 EUR

Sag nr.: N 300/02**Varighed:** 2001-2004**Støtteordning:** Støtte til Communicant Semiconductor Technologies AG

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

Formål: Gennemførelse af et stort investeringsprojekt under multisektorrammebestemmelserne for regionalstøtte til anlæg af fabrik til produktion af halvlederehttp://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids**Retsgrundlag:** Haushaltsordnungen des Bundes und der Länder; Programm für unmittelbare Bürgschaften des Bundes und der Länder in den neuen Bundesländern und Berlin Ost**Dato for vedtagelse af beslutningen:** 28.10.2002**Rammebeløb:** 1 553,03 mio. EUR**Medlemsstat:** Frankrig (oversøiske departementer)**Støtteintensitet eller støttebeløb:** 370,96 mio. EUR**Sag nr.:** N 517/01**Varighed:** 2001-2005**Støtteordning:** Fritagelse — efter godkendelse — af skat på fortjeneste i forbindelse med virksomhedsopstart i de oversøiske departementer**Andre oplysninger:** Tilsagn fra Tyskland om at overholde forpligtelserne vedrørende efterfølgende kontrol i henhold til punkt 6 i multisektorrammebestemmelserne om regionalstøtte til store investeringsprojekter**Formål:** Regionalstøtte**Retsgrundlag:** Article 208 *quater* du code général des impôts

Varighed: 1.1.2001-31.2.2006

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 15.11.2002

Medlemsstat: Nederlandene (provinsen Friesland)

Sag nr.: N 616/A/B/02

Støtteordning: Jobplan for 2003 for Friesland

Formål: Regionaludvikling

Retsgrundlag: Verordening Fries Banenplan 2003; vastgesteld door Provinciale Staten dd 19 juni 2002 op grond van de Provinciewet

Rammebeløb: Gennemsnitligt årsbudget: 1 500 000 EUR

Støtteintensitet eller støttebeløb:

— Kommuner i Friesland opført på det nederlandske regionalstøttekort (N 228/2000): 20 % bruttostøtteækvivalent (BSÆ)

— Kommuner i Friesland, der ikke er opført på det nederlandske regionalstøttekort (N 228/2000): 15 % i BSÆ for små virksomheder og 7,5 % i BSÆ for mellemstore virksomheder

Varighed: 2003-2005

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 11.12.2002

Medlemsstat: Tyskland (Brandenburg)

Sag nr.: N 640/02

Støtteordning: Støtte til fordel for Vestas Deutschland GmbH Lauchhammer

Formål: Gennemførelse af en stor investering i henhold til de multisektorale rammebestemmelser for regionalstøtte til produktion af rotorblade til vindenergianlæg

Retsgrundlag:

— 28. Rahmenplan der Gemeinschaftsaufgabe „Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur“

— Investitionszulagengesetz 1999

Støtteintensitet eller støttebeløb: 23 450 000 EUR, hvilket udgør en støtteintensitet på 35 % brutto

Varighed: 2002-2003

Andre oplysninger: Tyskland har accepteret at overholde forpligtelserne med hensyn til efterfølgende kontrol i henhold til punkt 6 i de multisektorale rammebestemmelser for regionalstøtte til store investeringsprojekter

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 15.11.2002

Medlemsstat: Irland

Sag nr.: N 653/02

Støtteordning: Konsulentbistand til SMV (Ændring af statsstøtte N 477/2000)

Formål: Støtte til SMV til eksternt konsulentbistand til udvikling

Rammebeløb: Vejledende rammebeløb på 5 mio. EUR om året

Støtteintensitet eller støttebeløb: 50 % brutto af de støtteberettigede omkostninger

Varighed: Indtil 31.12.2006

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 15.11.2002

Medlemsstat: Irland

Sag nr.: N 654/02

Støtteordning: SMV's deltagelse i handelsmesser (ændring af statsstøtte N 479/2000)

Formål: At hjælpe SMV til at deltage i handelsmesser

Rammebeløb: Anslået budget på 4 mio. EUR om året

Støtteintensitet eller støttebeløb: 50 % brutto af de støtteberettigede omkostninger

Varighed: Indtil 31.12.2006

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 2.12.2002

Medlemsstat: Spanien

Sag nr.: N 699/02

Støtteordning: Støtte til sociale initativer (Icaria) til ansættelse af otte mentalt handicappede arbejdere

Formål: Støtte til beskæftigelse

Retsgrundlag: Decree 19 December 2001

Rammebeløb: 72 121,44 EUR

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 4.10.2000

Medlemsstat: Tyskland (Mecklenburg-Vorpommern)

Sag nr.: N 714/99

Støtteordning: Ganzliner Beschichtungspulver GmbH

Retsgrundlag: Landeshaushaltsordnung des Landes Mecklenburg-Vorpommern, § 59 Absatz 1

Støtteintensitet eller støttebeløb: Foranstaltningen udgør ikke støtte

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 30.10.2002

Medlemsstat: Grækenland

Sag nr.: N 375/02

Støtteordning: ELEFTHO-programmet

Formål: Regionaludvikling og fremme af højteknologi i SMV

Rammebeløb: 100 mio. EUR for perioden 2001-2006

Støtteintensitet eller støttebeløb:

- Investeringsstøtte: Regionalstøtteofferne for den pågældende region
- Andre aktiviteter (hovedsagelig konsulentbistand og generelle uddannelsesforanstaltninger): 50 % BSE af de støtteberettigede omkostninger

Varighed: 2001-2006

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 15.11.2002

Medlemsstat: Frankrig (Guadeloupe)

Sag nr.: N 422/02

Støtteordning: Lånemidler til nedsat rente

Formål: Regionaludvikling

Retsgrundlag: Complément de programmation

Rammebeløb: 1,830 mio. EUR i perioden 2000-2006

Støtteintensitet eller støttebeløb: 75 % af de støtteberettigede omkostninger

Varighed: Indtil 31.12.2006

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 25.11.2002

Medlemsstat: Frankrig (Guadeloupe)

Sag nr.: N 423/02

Støtteordning: Udstyr til og istandsættelse af traditionelle bygninger, der er en del af Gouadeloupes kulturarv

Formål: Regionaludvikling

Retsgrundlag: Complément de programmation

Rammebeløb: 14 452 166 EUR i perioden 2000-2006

Støtteintensitet eller støttebeløb: 50 % brutto af investeringerne

Varighed: Indtil 31.12.2006

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 5.2.2003

Medlemsstat: Spanien

Sag nr.: N 572/02

Støtteordning: Indførelse af en tonnageskatteordning i provinsen Vizcaya (Diputación Foral de Bizkaia)

Formål: Bevare flådens konkurrenceevne og fremme en række søtransportforanstaltninger (beskæftigelse af søfolk fra EU, opretholdelse af søfartsknowhow i EU, udvikling af den faglige kompetence inden for søfart samt forbedring af sikkerheden)

Retsgrundlag: Régimen de las empresas de transporte marítimo. (título VIII de la Norma Foral nº 3/1996, de 26 de junio, del impuesto sobre sociedades)

Rammebeløb: 1 million EUR pr. år

Støtteintensitet eller støttebeløb: Under tonnageskatteordningen beregnes fortjenesten for hvert skib, der kommer i betragtning, på grundlag af en fast sats pr. 100 nettoton pr. dag som angivet nedenfor:

— Op til 1 000 NT: 0,85 EUR pr. 100 NT

— Mellem 1 001 og 10 000 NT: 0,71 EUR pr. 100 NT

— Mellem 10 001 og 25 000 NT: 0,40 EUR pr. 100 NT

— Over 25 000 NT: 0,20 EUR pr. 100 NT

Varighed: Ubegrænset

Andre oplysninger: Denne ordning gennemføres i provinsen Vizcaya (Diputación Foral de Bizkaia), som er skattemæssigt autonom. De spanske myndigheder har forpligtet sig til at afgive rapport hvert år om realiseringen af tonnageskattemålene

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 6.9.2001 og corrigendum af 21.10.2002

Medlemsstat: Spanien (Extremadura)

Sag nr.: N 834/2000 (corrigendum)

Støtteordning: Ordning for beskæftigelsesstøtte i erhvervsdrivende virksomheder i regionen Extremadura

Formål: Jobskabelse og udvikling af erhvervsdrivende virksomheder

Retsgrundlag: Decreto de la Comunidad Autónoma de Extremadura

Rammebeløb: 11,5 mio. EUR

Støtteintensitet eller støttebeløb: Variabel

Varighed: Indtil udgangen af 2006

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 28.11.2001

Medlemsstat: Portugal

Sag nr.: NN 144/01

Støtteordning: Forsikringsdækning for luftfartsselskaber

Formål: Fortsat forsikringsdækning for luftfartsselskaber og leverandører af tjenesteydelser i Portugal for visse krigs- og terrorismerelaterede risici efter angrebene på USA den 11. september 2001

Retsgrundlag: To erklæringer fra den portugisiske finans- og socialminister

Resolution 153/2001 vedtaget af den portugisiske regering 27. september

Rammebeløb: Statsgaranti

Varighed: 30 dage

Andre oplysninger: Nyanmeldelse af enhver udvidelse eller ændring af ordningen

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 20.12.2001

Medlemsstat: Frankrig

Sag nr.: NN 157/01

Støtteordning: Risikodækning for lufttransportsektoren med statsgaranti

Formål: Indførelse til fordel for luftfartsselskaber og leverandører af lufthavnstjenester etableret i Frankrig af en forsikringsdækning mod krigs- og terrorismerisici svarende til den, der eksisterede før den 11. september 2001

Retsgrundlag: Décision du ministre de l'économie en date du 22 septembre 2001

Rammebeløb: Statsgarantier

Støtteintensitet eller støttebeløb: Ikke relevant

Varighed: Fra 28. september 2001 til 31. oktober 2002

Andre oplysninger: Ændret ordning, som er blevet forlænget to måneder at regne fra 1. november 2001 og anmeldt i form af nærværende støtteordning

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

STATSSTØTTE — TYSKLAND

**Støtteforanstaltning C 1/03 (ex N 708/01) — »Landesinvestitionsprogramm Bremen (LIP 2000)«
(vedrørende støtte på miljøområdet)**

Opfordring til at fremsætte bemærkninger efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2

(2003/C 58/05)

(EØS-relevant tekst)

Ved brev af 21. januar 2003, der er gengivet på det autentiske sprog efter dette resumé, meddelte Kommissionen Tyskland, at den havde besluttet at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for ovennævnte støtteforanstaltning.

Interesserede parter kan senest en måned efter offentliggørelsen af nærværende resumé og det efterfølgende brev sende deres bemærkninger til:

Europa-Kommissionen
Generaldirektorat for Konkurrence
Registreringskontoret for Statsstøtte
B-1049 Bruxelles
Fax (32-2) 296 12 42.

Disse bemærkninger vil blive videresendt til Tyskland. Interesserede parter, der fremsætter bemærkninger til sagen, kan skriftligt anmode om at få deres navne hemmeligholdt. Anmodningen skal være begrundet.

RESUMÉ

Sagsforløb

De tyske myndigheder anmeldte ved brev af 8. oktober 2001 denne ordning til Kommissionen i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 88, stk. 3. Ved brev af 14. november 2001, 15. februar 2002, 29. maj 2002 og 10. oktober 2002 anmodede Kommissionen om supplerende oplysninger, som blev fremsendt ved brev af 17. december 2001, 26. marts 2002 (registreret den efterfølgende dag) og 31. oktober 2002 (registreret samme dag).

Beskrivelse

Formålet med den omhandlede del af ordningen er at støtte virksomheders investeringer i miljøbeskyttelse. Støtteforanstaltningerne på miljøområdet omfatter køb og produktion af kommercielle aktiver med det formål at reducere eller eliminere forurening og forurenende stoffer eller fremme en miljøvenlig tilpasning af produktionsprocesserne. Heri indgår investeringer, som har bevist, at de mindsker forureningen, især inden for områderne luft- og støjforurening, affaldsreduktion og energibesparelse. De støttede investeringer skal iværksættes på et produktionssted i delstaten Bremen. Støtten ydes i tilfælde, hvor der ikke findes standarder, eller hvis virksomheder tilpasser sig nye standarder mindst to år, inden de bliver obligatoriske. Den maksimale støtteintensitet er 25 % brutto af de støtteberettigede omkostninger. Kumulering med statsstøtte fra andre kilder er ikke udelukket. Det samlede årlige budget for alle mulige foranstaltninger under det nye LIP 2000 forventes af andrage ca. 23,75 mio. EUR. Heraf vil kun et begrænset

beløb gå til foranstaltninger på miljøområdet. Støtteordningens løbetid ændres ikke, den udløber den 31. december 2006.

Vurdering

Trods alle de foreliggende oplysninger nærer Kommissionen stadig tvivl med hensyn til en række aspekter i ordningen. Det er ikke dokumenteret, at investeringerne er støtteberettigede i henhold til EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse⁽¹⁾ (herefter benævnt »EF-rammebestemmelserne«). I ordningen sondres der navnlig ikke mellem EF-standarder og nationale standarder, hvilket resulterer i, at det ikke er muligt at kontrollere punkt. 28, 29 og 40 i EF-rammebestemmelserne. Det er derfor ikke klart, om de maksimale støtteintensiteter i EF-rammebestemmelserne overholdes, især med hensyn til punkt. 28. Det er ikke muligt at bekræfte, at de støtteberettigede omkostninger er nøje begrænset til de ekstra investeringsomkostninger, der er nødvendige for at nå de opstillede miljømål (jf. punkt 37 i EF-rammebestemmelserne). Trods gentagne anmodninger herom har Tyskland ikke forklaret, hvorledes disse omkostninger beregnes. De omhandlede investeringer er ikke klart defineret i den i punkt 36 i ovennævnte rammebestemmelser anførte betydning. Oplysningerne i anmeldelsen berører ikke spørgsmålet om kumulering.

Konklusion

På grundlag af oplysningerne i anmeldelsen har det ikke været muligt at fastslå, om de ændrede støtteforanstaltninger er forenelige med EF-traktaten. Beslutningen berører ikke SMV og regionale dele i programmet, som ikke skal godkendes.

⁽¹⁾ EFT C 37 af 3.2.2001, s. 3.

BREVETS ORDLYD

»Die Kommission hat nach Prüfung der von Ihren Behörden vorgelegten Informationen beschlossen, ein Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EGV in Bezug auf einige Teile dieser Beihilfemaßnahme zu eröffnen.

1. Verfahren

Die Regelung wurde am 8. Oktober 2001 im Rahmen des beschleunigten Verfahrens der Kommission gemeldet. Mit Schreiben vom 14. November 2001, 15. Februar, 29. Mai und 10. Oktober 2002 hatte die Kommission zusätzliche Auskünfte erbeten, die von den deutschen Behörden mit Schreiben vom 17. Dezember 2001, 26. März 2002 (an dem folgenden Tag eingetragen) und 31. Oktober 2002 (an dem selben Tag eingetragen) erteilt wurden.

Den Antworten der deutschen Behörden war zu entnehmen, dass die Bestandteile Regionalbeihilfen und Beihilfen an KMU des Programms keiner Genehmigung bedürfen, da sie entweder von einer bereits genehmigten Regelung erfasst werden (Regionalbeihilfenprogramm Bremerhaven, Teil der Beihilfe N 209/99, von der Kommission mit Schreiben D/105750 vom 2. August 2000 genehmigt) oder gemäß der Verordnung (EG) Nr. 70/2001 der Kommission vom 12. Januar 2001 über die Anwendung der Artikel 87 und 88 EG-Vertrag auf staatliche Beihilfen an kleine und mittlere Unternehmen ⁽²⁾ (nachstehend „KMU-Gruppenfreistellungsverordnung“) durchgeführt werden. Bezüglich dieser Programmteile wurde daher die Notifizierung mit Schreiben vom 24. Juli 2002 (an dem selben Tag eingetragen) zurückgezogen. Die Kommission muss daher noch ermitteln, ob die im Rahmen dieser Regelung durchgeführten Umweltmaßnahmen mit dem Gemeinschaftsrahmen für staatliche Umweltschutzbeihilfen ⁽³⁾ (nachstehend „den Leitlinien“) in Einklang stehen.

Mit dem an demselben Tag eingetragenen Schreiben vom 31. Oktober 2002 beantworteten die deutschen Behörden einige Fragen der Kommission und erklärten, dass sie nunmehr die Anmeldung als vollständig ansahen, da die zusätzlich angeforderten Informationen bereits erteilt worden seien (siehe Artikel 5 Absatz 3 der Verordnung (EG) Nr. 659/1999 des Rates vom 22. März 1999 über besondere Vorschriften für die Anwendung von Artikel 88 EG-Vertrag ⁽⁴⁾, nachstehend „Verfahrensverordnung“).

2. Die Maßnahme

Die Umweltschutzbeihilfen betreffen den Erwerb und die Herstellung von Vermögenswerten, die auf die Verringerung oder Beseitigung der Umweltverschmutzung und von Schadstoffen bzw. die umweltschützende Anpassung von Herstellungsverfahren abzielen. Hierzu zählen Investitionen, die erwiesenermaßen zum Umweltschutz insbesondere in den Bereichen Luftreinheit, Lärm- und Abfallverringerung und Energieeinsparung beigetragen haben. Die zu fördernden Investitionen müssen in einer Produktionsstätte im Land Bremen durchgeführt werden.

Die Beihilfen sind auf KMU beschränkt, die der Definition in Anhang I der KMU-Gruppenfreistellungsverordnung entsprechen.

chen. Sie werden sowohl beim Fehlen von Normen als auch bei der Anpassung an neue Normen gewährt, sofern diese zwei Jahre vor deren Inkrafttreten erfolgte. Die höchstzulässige Beihilfeintensität beträgt 25 % brutto der förderbaren Kosten. Eine Kumulierung mit staatlichen Beihilfen aus anderen Quellen ist nicht ausgeschlossen.

Für alle förderbaren Maßnahmen des neuen Programms LIP 2000 wurden Mittel in Höhe von 23,75 Mio. EUR bereitgestellt, wovon nur ein begrenzter Betrag für den Umweltschutz bestimmt ist. Die Laufzeit dieser Beihilferegelung ist unverändert auf den 31. Dezember 2006 befristet.

3. Würdigung

Mit der Anmeldung der Änderungen an der Beihilferegelung vor deren Durchführung sind die deutschen Behörden ihrer Verpflichtung gemäß Artikel 88 Absatz 3 EGV nachgekommen.

Durch die Gewährung von Zuschüssen im Rahmen dieses Programms werden den Unternehmen Vorteile aus öffentlichen Mitteln des Landes Bremen verliehen. Das Programm wird vom Land verwaltet, das die Beihilfen nach eigenem Ermessen nur bestimmten als förderbar anerkannten Unternehmen gewährt. Auch sind die Zuschüsse geeignet, die Stellung der Begünstigten gegenüber ihren Wettbewerbern in der EU zu verbessern. Die Beihilferegelung wirkt sich somit auf den Handel zwischen Mitgliedstaaten aus und ist von Artikel 87 Absatz 1 EGV erfasst.

Die Kommission hat die Regelung gemäß Artikel 87 EGV untersucht und aus folgenden Gründen beschlossen, ein Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EGV zu eröffnen:

1. Die Kommission bezweifelt, ob die geförderten Investitionen den gemeinschaftlichen Leitlinien entsprechen. Erstens haben die deutschen Behörden nicht deutlich gemacht, ob es sich bei den mit den geförderten Maßnahmen zu verbessernden Normen um gemeinschaftliche oder deutsche Normen handelt (siehe Ziffern 28 und 29 der Leitlinien). Zweitens wird aus den Bedingungen für die Gewährung der Beihilfen nicht deutlich, ob die Vergabe von Beihilfen an Unternehmen ausgeschlossen ist, die sich zwar wenigstens zwei Jahre vor dem Verbindlichwerden an neue Normen anpassen, während die Verbesserungen bei den bestehenden Normen aber lediglich dazu führen, dass die geförderten Unternehmen den Stand bereits erlassener, jedoch noch nicht in Kraft getretener gemeinschaftlicher Normen erzielen (siehe Ziffer 40 der Leitlinien).
2. Die Kommission bezweifelt ferner, ob die höchstzulässigen Beihilfeintensitäten den Leitlinien entsprechen. Für KMU, die sich den neuen Gemeinschaftsnormen anpassen, übertrifft die zulässige Intensität die in Ziffer 28 der Leitlinien vorgesehene Höchstgrenze.
3. Die Kommission zweifelt auch, ob die Regeln für die Kumulierung mit Ziffer 74 der Leitlinien übereinstimmen. In der Anmeldung wird die Frage der Kumulierung nicht angesprochen.

⁽²⁾ ABl. L 10 vom 13.1.2001, S. 33.

⁽³⁾ ABl. C 37 vom 3.2.2001, S. 3.

⁽⁴⁾ ABl. L 83 vom 27.3.1999, S. 1.

4. Schließlich bezweifelt die Kommission, dass die förderbaren Kosten strikt auf die zusätzlichen Investitionskosten beschränkt sind, die erforderlich sind, um die Umweltziele zu erreichen (siehe Ziffer 37 der Leitlinien). Trotz wiederholter Nachfragen haben die deutschen Behörden nicht erläutert, nach welchem Verfahren diese Kosten, bezogen auf die eingehenden Bestimmungen von Ziffer 37 der Leitlinien, errechnet werden.
5. Die vorgelegten Informationen sind hinsichtlich der zu fördernden Investitionen ungenau (siehe Ziffer 36 der Leitlinien). Es wird vor allem nicht auf die einschlägigen Vorschriften für die Übertragung von technischem Wissen Bezug genommen.

4. Schlussfolgerung

Die Kommission hat somit beschlossen, ein Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EGV mit der Begründung einzuleiten, dass es anhand der in der Anmeldung enthaltenen Angaben

nicht möglich war festzustellen, ob die geänderte Regelung in Bezug auf Umweltschutzbeihilfen mit dem EG-Vertrag zu vereinbaren ist.

Gemäß dem Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EGV werden die deutschen Behörden somit ersucht, ihre Bemerkungen zu unterbreiten und binnen einem Monat vom Empfang dieses Schreibens sämtliche Angaben zu machen, die zur Bewertung der Umweltschutzmaßnahmen dieser Regelung beitragen. Die deutschen Behörden werden außerdem ersucht, den in Betracht kommenden Begünstigten unverzüglich eine Kopie dieses Schreibens zu übersenden.

Die deutschen Behörden seien daran erinnert, dass Artikel 88 Absatz 3 EGV aufschiebende Wirkung hat und dass gemäß Artikel 14 der Verordnung (EG) Nr. 659/1999 des Rates unrechtmäßig gewährte Beihilfen vom Begünstigten zurückzufordern sind.«

Meddelelse om gennemførelse af det administrative samarbejde, jf. artikel 7, stk. 8, i forordning (EF) nr. 1148/2001, mellem Den Sydafrikanske Republik og Det Europæiske Fællesskab

(Offentliggjort i henhold til artikel 7, stk. 8, i Kommissionens forordning (EF) nr. 1148/2001 (EFT L 156 af 13.6.2001, s. 9))

(2003/C 58/06)

Kommissionen meddeler herved, at Den Sydafrikanske Republik har sendt den ændringer til oplysningerne om kontrolforanstaltningerne, nærmere betegnet inspektørernes stempelafttryk samt navne og underskrifter, i forbindelse med det administrative samarbejde, der i henhold til artikel 7, stk. 8, i Kommissionens forordning (EF) nr. 1148/2001, ændret ved forordning (EF) nr. 2379/2001, er blevet indført mellem Den Sydafrikanske Republik og Det Europæiske Fællesskab. Disse oplysninger blev sendt til medlemsstaterne den 13. februar 2003.

Kommissionens forordning (EF) nr. 2103/2002 anvendes således fra dagen for offentliggørelsen af denne meddelelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE

DET RÅDGIVENDE EØS-UDVALG

DET RÅDGIVENDE EØS-UDVALGS RESOLUTION

af 26. juni 2002

om udvidelsen og fremtiden for EØS

(2003/C 58/07)

1. Baggrund

1.1. Det Rådgivende Udvalg for det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (Det Rådgivende EØS-udvalg) består af repræsentanter for de vigtigste socioøkonomiske interessegrupper i de 18 EØS-medlemsstater. Udvalget fungerer som talerør for arbejdstagere, arbejdsgivere og andre deltagere i det organiserede civilsamfund i disse lande og udgør en del af EØS' institutionelle opbygning.

1.2. Følgende resolution, »Udvidelse og fremtiden for EØS«, vedtoges på Det Rådgivende EØS-udvalgs 10. møde i Egilsstadir på Island den 26. juni 2002. Ordførere var Jon Ivar Nalsund fra Det Rådgivende EFTA-udvalg (CSC) og Filip Hamro-Drotz fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU).

2. Indledning

2.1. Det Rådgivende EØS-udvalg har prioriteret den kommende udvidelse af EU og EØS, hvilket fremgår af resolutionerne 'Priorities and challenges in preparations of the Enlargement of the European Union' ⁽¹⁾ fra marts 1999 og 'Free movement of workers in the context of enlargement' ⁽²⁾, fra november 2001.

2.2. Eftersom forhandlingerne om EU's udvidelse er ved at gå ind i den sidste fase, og en aftale om værktøjerne og procedurerne for EØS' udvidelse næsten er på plads, fokuserer denne resolution i mindre grad på substansen af disse forhandlinger end på proceduren for EØS' udvidelse og måder, hvorpå vi kan sikre, at udvidelsen er til gavn for både borgere og erhvervslivet i hele EØS. Resolutionen vil desuden gøre status over EØS-samarbejdet på dette afgørende tidspunkt i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområdes historie og se på fremtiden for et udvidet EØS.

⁽¹⁾ C/20/R/003 — CES 1477/98 (Prioriteter og udfordringer i forbindelse med forberedelsen af udvidelsen af Den Europæiske Union) (ordførere: Hamro-Drotz/Skúlason/Brunhart) (foreligger ikke på dansk).

⁽²⁾ C/20/R/008 — DI 53/2001 (Fri bevægelighed for arbejdstagere i forbindelse med udvidelsen) (ordførere: Jaschick/Gudmundsdóttir/Taddei) (foreligger ikke på dansk).

3. Status for EØS-aftalen

3.1. Der er gået ti år, siden EØS-aftalen blev underskrevet den 2. maj 1992 i Porto. I forhold til at opfylde den ultimative målsætning om at skabe et indre marked med en ensartet retlig ramme i hele det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde fungerer EØS-aftalen tilfredsstillende. Lige konkurrencevilkår og fælles regler på andre områder relateret til det indre marked sikrer, at virksomheder og økonomiske aktører behandles ens i hele EØS.

3.2. Mens EØS har levet op til de mål, som blev udtænkt fra starten, er den sammenhæng, hvori aftalen fungerer, dog ændret markant.

3.3. For det første aftog EØS-EFTA-staternes politiske vægt væsentligt med Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse af EU, og EFTA-delen af EØS-markedet er nu markant mindre, både hvad angår geografi og økonomi ⁽³⁾. Med udvidelsen af EU vil den forholdsommæssige vægt af EFTA-siden i EØS blive endnu mindre. En udvidet og mere uensartet Europæisk Union øger endvidere risikoen for, at et land i EU's Ministerråd går imod tilføjelser til EØS-aftalen, hvis afstemninger med kvalificeret flertal ikke udvides til forbindelser til lande uden for EU.

3.4. For det andet er samarbejdet mellem medlemsstaterne inden for EU intensiveret kraftigt inden for en række områder, som har konsekvenser for, hvordan det indre marked fungerer. Mens EØS-aftalen blev forhandlet på grundlag af Rom-traktaten, har de efterfølgende Maastricht- og Amsterdam-traktater ændret den europæiske arkitektur, både i substans og struktur. Udvidelsen er godt på vej. En ny fælles mønt, euroen, er indført. Og samarbejdet om retlige og indre anliggender er blevet styrket. Desuden har Lissabon-strategien med dens bløde lovgivning, peer reviews (kollegiale vurderinger) og benchmarking givet EU nye samarbejdsmetoder. At indhente noget af udviklingen i EU, siden EØS-aftalen blev forhandlet, repræsenterer en stor udfordring for at sikre aftalens fremtidige bæredygtighed.

⁽³⁾ EØS-aftalen blev forhandlet mellem Det Europæiske Fællesskabs 12 medlemsstater og de syv medlemmer af EFTA, som repræsenterede næsten 25 % af EF's samlede eksterne handel. I dag repræsenterer de tre EØS-EFTA-stater tilsammen mindre end 5 % af EU's eksterne handel.

3.5. For at sikre den retlige ensartethed i det indre marked opfordrer Det Rådgivende EØS-udvalg EØS-aftalens parter til at opdatere aftalen for således at indarbejde de for EØS relevante ændringer til EF-traktaten, som blev indført med Maastricht- og Amsterdam-traktaterne.

4. Udvidelse af EU og EØS

4.1. Den kommende udvidelse af EU vil også indebære en udvidelse af EØS. Når kandidatlandene bliver medlemmer af EU, skal de i henhold til EØS-aftalens artikel 128 ligeledes ansøge om at blive part i denne aftale⁽¹⁾.

4.2. Udvidelsen af EU og EØS har Det Rådgivende EØS-udvalgs støtte, da det vil gavne såvel borgere og forbrugere som økonomiske aktører — både i de nuværende EØS-stater og i de tiltrædende medlemsstater. Det Rådgivende EØS-udvalg påskønner de store fremskridt, der er gjort i udvidelsesforhandlingerne fra EU's side, og opfordrer Europa-Kommissionen og EU's medlemsstater til at bibeholde momentum og færdiggøre forhandlingerne med de EU-kandidatlande, der er længst fremme, inden udgangen af 2002.

5. Muligheder i et udvidet EU/EØS

5.1. Udvidelsen af EU vil gavne Europa som helhed. Derfor er en succesrig udvidelsesproces lige så vigtig for EFTA-staterne som for EU og andre europæiske lande. Udvidelsen af EU repræsenterer den fredelige genforening af Europa efter år med smertefuld adskillelse og konflikt, som karakteriserede det 20. århundrede. Vi har lært af fortiden, at integration er det eneste instrument, hvormed vi kan overvinde fortiden og opbygge en fremtid med fred, stabilitet og velstand i Europa. Udvidelsen vil ikke blot bringe stabilitet og sikkerhed til en bredere gruppe af lande, men også underbygge den politiske og økonomiske forvandlingsproces, som har fundet sted i Central- og Østeuropa i det sidste årti.

5.2. Et udvidet indre marked vil skabe en række nye muligheder. Med en halv milliard mennesker vil Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde blive et af verdens største indre markeder med et åbent, grænseløst område, hvor varer, tjenesteydelser, kapital og personer kan bevæge sig frit. Det udvidede indre marked vil ikke kun være større i fysisk henseende, det vil også blive beriget og styrket af sin nye mangfoldighed.

5.3. Udbredelsen af EØS til Central- og Østeuropa vil betyde skærpet konkurrence for erhvervslivet i hele EØS, og et udvidet indre marked vil bringe nye muligheder. De økonomiske

aktører vil generelt drage nytte af et mere sikkert og stabilt erhvervsliv i de central- og østeuropæiske lande og af økonomisk vækst i området. Desuden vil markedet for finansielle tjenesteydelser — et område, der ikke er dækket af eksisterende frihandelsaftaler — vokse.

6. Udvidelsen: udfordringer, som EØS- og EFTA-staterne står over for

6.1. EU/EØS-udvidelse gavnlige for alle involverede parter

6.1.1. Det Rådgivende EØS-udvalgs overordnede vurdering af en udvidelse af EU og EØS er, at den vil være yderst gavnlige for alle involverede parter. Udvidelsen giver dog EØS-EFTA-staterne særlige udfordringer, som vi må tage fat på.

6.1.2. På det overordnede plan repræsenterer udvidelsen af EU en udfordring for EØS-EFTA-staterne i og med, at ubalancen mellem EU- og EFTA-søjlerne i EØS vil forstærkes yderligere. Hvad angår de mere tekniske aspekter af EØS-udvidelsen, er procedurerne og tidsplanlægningen endnu ikke afklaret, hvilket giver anledning til en vis bekymring. Hvordan udvidelsen vil påvirke eksporten af fisk fra EØS-EFTA-staterne til de nye medlemslande i Central- og Østeuropa, er dog en af de vigtigste specifikke udfordringer, som EØS-EFTA-staterne står over for.

6.1.3. Alt i alt mener Det Rådgivende EØS-udvalg dog, at balancen i argumenterne klart falder ud til fordel for udvidelse af EU og EØS.

6.2. Øget ubalance mellem EFTA- og EU-søjlerne i EØS-samarbejdet

6.2.1. Den voksende ubalance mellem EFTA- og EU-søjlerne i EØS-samarbejdet vil øges med udvidelsen af EU og måske resultere i yderligere marginalisering af EØS-EFTA-staterne i Europa. At vinde forståelse for EFTA-synspunkter i et EU, der består af næsten 30 lande, vil være en stor udfordring for EØS-EFTA-staterne.

6.2.2. Desuden er det med et stigende antal lande, der banker på døren i Den Europæiske Union, blevet nødvendigt for Europa-Kommissionen at skelne mere klart mellem medlemmer og ikke-medlemmer. Hvad angår EØS-EFTA-deltagelse i De Europæiske Fællesskabers udvalg, er denne skelnen ikke altid til fordel for EØS-EFTA-staterne.

6.2.3. Med dette i erindring opfordrer Det Rådgivende EØS-udvalg EØS-EFTA-staterne til at bestræbe sig yderligere på at skabe tættere forbindelser med kandidatlandene for at sikre en bedre forståelse mellem de to sider.

⁽¹⁾ EØS-aftalens artikel 128, stk. 1, specificerer kravene for udvidelse af EØS:

»1. Enhver europæisk stat, som bliver medlem af Fællesskabet, skal, og enhver stat, som bliver medlem af EFTA, kan ansøge om at blive part i denne aftale. Den retter sin ansøgning til EØS-Rådet.«

6.3. *Procedurer for udvidelse af EØS*

6.3.1. Selv om det ville være politisk utænkeligt, at de nye EU-medlemsstater ikke skulle blive medlemmer af EØS, indeholder aftalen delvis uklare bestemmelser for udvidelsen af EØS (¹). Det fremgår f.eks. ikke klart af bestemmelserne i EØS-aftalen, hvornår de stater, der bliver medlemmer af EU, skal ansøge om medlemskab af EØS, hvilke forhandlinger der skal føres, og hvornår tiltrædelsen til EØS skal finde sted.

6.3.2. Med en mulig afslutning af de første EU-tiltrædelsesforhandlinger i år er der ikke meget tid til at nå til enighed om udvidelse af EØS, hvis vi skal nå målet om samtidig udvidelse. Det Rådgivende EØS-udvalg beklager derfor, at drøftelserne mellem EU og EØS-EFTA-staterne om fremgangsmåden for udvidelsen af EØS først kom i gang i 2001. Det er dog opmuntrende, at der er sket store fremskridt gennem de seneste måneder, og at EU og EFTA-staterne er kommet til en fælles forståelse af behovet for samtidig udvidelse af EU og EØS. Det Rådgivende EØS-udvalg opfordrer begge parter til at sikre, at der etableres en aftale om værktøjerne for udvidelse af EØS hurtigst muligt.

6.3.3. I modsætning til EU-medlemsstaterne, som deltager i tiltrædelsesforhandlingerne, deltager EØS-EFTA-staterne ikke, og de behøver derfor tilstrækkelig og regelmæssig information om udvidelsesprocessen for at kunne forberede væsentlige ændringer i regelværket. Med det praktiske behov for at gennemføre ratifikationsproceduren for EØS- og EU-tiltrædelse parallelt for at garantere ensartetheden i EØS er informationsstrømmen til EFTA-siden så meget desto vigtigere. Usikkerhed og manglende information om mulige overgangsperioder skaber bekymring. Vi må bestræbe os på at sikre, at eventuelle overgangsperioder ikke forvrider konkurrencevilkårene i EØS.

6.3.4. Det Rådgivende EØS-udvalg forstår, at en udvidelse af EØS sandsynligvis ikke vil kræve omfattende yderligere forhandlinger. Udvalget beklager dog, at arbejdsmarkedets parter i EØS ikke er blevet informeret eller hørt i tilfredsstillende grad, hverken med hensyn til proceduren eller substansen af drøftelserne. Da en udvidelse vil påvirke såvel borgere som erhvervsliv, gentager Det Rådgivende EØS-udvalg behovet for at ændre denne situation. Samtidig accepterer Det Rådgivende EØS-udvalg det fælles ansvar for at udbrede information om EØS-aftalen blandt arbejdsmarkedets parter i kandidatlandene.

(¹) EØS-aftalens artikel 128, stk. 2, specificerer vilkårene for udvidelse af EØS:

»2. Vilkårene for en sådan deltagelse fastlægges ved en aftale mellem de kontraherende parter og den ansøgende stat. Denne aftale forelægges samtlige kontraherende parter til ratifikation i overensstemmelse med deres egne procedurer.«

6.4. *Handel med fisk og andre produkter fra havet*

6.4.1. En meget vigtig — og i øjeblikket den bedst dokumenterede — udfordring, som EØS-EFTA-staterne står over for i forbindelse med udvidelsen, drejer sig om fiskeeksport til de nye EU/EØS-medlemmer i Central- og Østeuropa.

6.4.2. EFTA-staterne har frihandelsaftaler med alle EU-kandidatlande, bortset fra Cypern og Malta. Aftalerne giver toldfri adgang for alle industrivarer og fisk og skaldyr med nogle få mindre undtagelser. Med kandidatlandenes tiltrædelse til EU bortfalder disse aftaler, og protokol 9 i EØS-aftalen om handel med fisk og andre produkter fra havet vil herefter være gældende for handel med de nye medlemsstater. Når man tager i betragtning, at bestemmelserne i EØS-aftalens protokol 9 er mindre favorable end de nuværende frihandelsaftaler, betyder dette, at handel med fisk og skaldyr mellem EØS-EFTA-staterne og de potentielle medlemsstater vil lide under udvidelsen. Derudover vil de afgifter, som konkurrenter i EU står over for i dag, når de eksporterer til Central- og Østeuropa, blive fjernet, hvilket giver en dobbelt ulempe for EØS-EFTA-staterne.

6.4.3. Da Østrig, Finland og Sverige blev medlemmer af EU, forhandlede Norge og Island kompensationer for tabt adgang til markeder inden for fisk og skaldyr. De fik en fast, toldfri kvote for de berørte arter beregnet på baggrund af tidligere eksport til disse lande. At anvende den samme metode for de central- og østeuropæiske lande ville langt fra være tilfredsstillende, fordi det faktisk ville forhindre islandske og norske fiskeeksportører i at drage fordel af det udvidede marked for fiskeprodukter i Central- og Østeuropa. Hvor Østrig, Finland og Sverige alle var veletablerede markeder, vil markedet for fisk og skaldyr i de central- og østeuropæiske lande utvivlsomt vokse væsentligt i de kommende år. Efter Det Rådgivende EØS-udvalgs mening skal enhver ordning for fiskeprodukter se fremad og ikke blot være en simpel beregning af den handel, der har fundet sted gennem de seneste år.

6.4.4. I betragtning af at handlen med fisk og fiskeriprodukter udgør en væsentlig undtagelse fra den generelt positive virkning, som udvidelsen forventes at have på virksomheder i EØS-EFTA-området, opfordrer Det Rådgivende EØS-udvalg alle parter til at forstærke deres bestræbelser på at nå en passende løsning for udvidelsen af EØS på dette område.

7. *Bistand til EU/EØS-kandidatlande*

7.1. Ud fra ønsket om at skabe lige vilkår i hele det udvidede EØS gentager Det Rådgivende EØS-udvalg sin tidligere holdning om, at regelværket skal gælde helt og fuldt i de nye medlemsstater for at bidrage til en forbedring af sociale og miljømæssige forhold. En bæredygtig udvikling og et velfærdssystem, der fungerer, er en væsentlig forudsætning for høj,

langsigtet økonomisk vækst. Det Rådgivende EØS-udvalg hilser derfor EU's øgede fokus på den faktiske anvendelse af regelværket i kandidatlandene velkommen. EØS-EFTA-staternes beredvillighed til at deltage i peer reviews af kandidatlande er også et meget positivt eksempel på, hvordan man involverer sig i EU's udvidelsesproces. Det vil fremskynde kommende medlemsstaters indhentning af deres efterslæb på alle administrative niveauer og give EØS-EFTA-staterne værdifulde erfaringer om forholdene i disse lande.

7.2. På den anden side vil kandidatlandene have brug for bistand for at kunne anvende regelværket, uden at det overbelaster deres offentlige finanser. Følgelig må det forventes, at EØS-EFTA-staterne ligesom de 15 EU-medlemsstater vil blive bedt om at stille midler til rådighed for de nye medlemsstater. Da sådanne midler skal være en del af et større billede, opfordrer Det Rådgivende EØS-udvalg EØS-EFTA-staterne til at stille konkrete forslag på dette område, samtidig med at de tager aktivt hensyn til deres egne prioriteter. Erfaringer fra styringen af finansieringsmekanismen og det finansielle instrument for EØS vil være nyttige i denne sammenhæng. Ved at stille konkrete forslag et godt stykke tid før det sandsynlige krav bliver fremsat om at bidrage finansielt til omkostningerne ved udvidelsen af EU og EØS, kan EØS-EFTA-staterne øge muligheden for at kanalisere disse midler på en måde, som også vil gavne EØS-EFTA-staternes interesser i et udvidet EU.

8. Opsummering af konklusioner og anbefalinger

8.1. Ti år efter underskrivelsen fungerer EØS-aftalen stadig tilfredsstillende i og med, at den opfylder de mål, som blev formuleret fra begyndelsen. Den sammenhæng, hvori aftalen fungerer, har imidlertid ændret sig væsentligt med de vidtrækkende ændringer til EF-traktaten, som blev gennemført i Maastricht og Amsterdam, ud over andre udviklinger i EU, som påvirker den måde, det indre marked fungerer på. Det Rådgivende EØS-udvalg slår til lyd for en opdatering af EØS-aftalen for at sikre den retlige ensartethed i det indre marked.

8.2. Udvidelsen af EU og EØS har Det Rådgivende EØS-udvalgs støtte, da det vil gavne Europa som helhed og skabe en række nye muligheder for såvel borgere og forbrugere som økonomiske aktører. Udvalget opfordrer EU til at bibe-

holde momentum og færdiggøre forhandlingerne med de EU-kandidatlande, der er længst fremme, inden udgangen af 2002.

8.3. Udvidelsen giver dog EØS-EFTA-staterne visse specifikke udfordringer. På det helt overordnede plan vil ubalancen mellem EU- og EFTA-søjlerne øges yderligere. For at afhjælpe dette problem er Det Rådgivende EØS-udvalg fortalende for tættere forbindelser mellem kandidatlandene og EØS-EFTA-staterne for at sikre en bedre forståelse mellem de to sider.

8.4. Hvad angår de mere tekniske aspekter af EØS-udvidelsen, er procedurerne og tidsplanlægningen endnu ikke afklaret, hvilket giver anledning til en vis bekymring. Med en mulig afslutning af de første EU-tiltrædelsesforhandlinger i år er der ikke meget tid til at nå til enighed om udvidelse af EØS, hvis vi skal nå målet om samtidig udvidelse. Det Rådgivende EØS-udvalg opfordrer begge parter til at sikre, at der indgås en aftale om værktøjerne for udvidelse af EØS hurtigst muligt.

8.5. En meget vigtig udfordring for EØS-EFTA-staterne i forbindelse med udvidelsen er, hvordan det vil påvirke EØS-EFTA-staternes fiskeeksport til de nye EU/EØS-medlemmer i Central- og Østeuropa, når de nuværende frihandelsaftaler med disse lande bortfalder. Det Rådgivende EØS-udvalg opfordrer alle parter til at fokusere deres bestræbelser på at nå en passende løsning for EØS-udvidelsen på dette område og påpeger, at enhver ordning for fiskeriprodukter skal være fremadrettet i stedet for at være baseret på en simpel beregning af den handel, der har fundet sted gennem de seneste år.

8.6. Alt i alt mener Det Rådgivende EØS-udvalg dog, at balancen i argumenterne klart falder ud til fordel for en udvidelse af EU og EØS.

8.7. Ud fra ønsket om at skabe lige vilkår i hele det udvidede EØS understreger Det Rådgivende EØS-udvalg, at regelværket skal gælde helt og fuldt i de nye medlemsstater. Samtidig noterer udvalget sig, at det må forventes, at alle EØS-EFTA-stater vil blive bedt om at stille midler til rådighed for nye medlemsstater. Udvalget tilskynder EØS-EFTA-staterne til at stille konkrete forslag om måder, hvorpå sådanne midler kan kanaliseres, således at det også vil gavne EØS-EFTA-staternes interesser i et udvidet EU.

DET RÅDGIVENDE EØS-UDVALG

af 26. juni 2002

Resolution om styreformer og virksomhedens sociale ansvar i en globaliseret verden

(2003/C 58/08)

1. Baggrund

1.1. Det Rådgivende Udvalg for det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (Det Rådgivende EØS-udvalg) består af repræsentanter for de vigtigste socioøkonomiske interessegrupper i de 18 EØS-medlemsstater. Udvalget fungerer som talerør for arbejdstagere, arbejdsgivere og andre deltagere i det organiserede civilsamfund i disse lande og udgør en del af EØS' institutionelle opbygning.

1.2. Følgende resolution, »Styreformer og Virksomhedens Sociale Ansvar i en Globaliseret Verden«, vedtoges på Det Rådgivende EØS-udvalgs 10. møde i Egilsstadir i Island den 26. juni 2002. Ordførere var Åse Erdal fra Det Rådgivende EFTA-udvalg (CSC) og Uno Westerlund fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU).

2. Fra europæisk regeringsledelse til »nye styreformer i EU«

2.1. Globaliseringen af markederne gennem de seneste årtier har medført ændringer i den måde, samfundet ledes på. Kort sagt er den parlamentbaserede regeringsledelse af samfundet delvist blevet overtaget af »aftalebaserede« styreformer. Denne udvikling er tydelig på alle planer: lokalt, regionalt, nationalt, europæisk og globalt.

2.2. **Regeringsledelse** (government) repræsenterer den klassiske form for national ledelse baseret på et institutionelt hierarki og politik med regler og forordninger. **Styreformer** (governance) er en form for ledelse, hvor grupper eller enkeltpersoner fra forskellige institutioner, organisationer, organer, virksomheder og niveauer arbejder i netværk og i offentlige og private partnerskaber. På baggrund af dialog, forhandlinger og aftaleprocedurer konstruerer de aftaler og kontrakter, som danner den afgørende ramme for fremtidig beslutningstagning ⁽¹⁾.

2.3. Aftalebaserede styreformer er specielt udviklet inden for Den Europæiske Union, hvor mange aspekter af suveræniteten er blevet samlet på europæisk plan.

2.4. Aftalebaserede styreformer omgår delvist de traditionelle parlamentbaserede demokratiske samfund, som vi har kendt dem i Europa gennem det sidste århundrede. I stedet styres samfundet i stigende grad på baggrund af retlige kontrakter som repræsenteret i EU-lovgivningen og Europa-Kommissionens overvågning.

2.5. Forskere siger, at 1992 markerede afslutningen på det traditionelle demokratikoncept med et skift fra national regeringsledelse til forhandlede aftalebaserede styreformer. I det sidste årti har vi set en ændring fra et konstitutionelt system, hvor nationale parlamenter dominerede, til et samarbejdende associativt system med internationale, regulerende styreformer.

2.6. Skepsis omkring europæiske styreformer kan skyldes folks mistillid til Den Europæiske Unions aftalebaserede funktionsmåde. Folk har mere tiltro til den traditionelle måde, hvorpå nationalstater og deres regeringsstruktur fungerer, måske fordi de mener, at disse strukturer er mere ansvarlige.

2.7. Europa-Kommissionen har med sin formand Romano Prodis ord taget fat på emnet »europæisk demokrati, og hvordan det fungerer, hvorfor det ikke fungerer bedre, og hvad fremtidsudsigterne er«. Ved at gøre dette fokuserer Kommissionen på den følelse af utilpashed og fremmedgørelse, som mange europæere har over for Den Europæiske Union. På trods af dens opnåede resultater er der en stærk følelse af usikkerhed om, hvad Unionen er, og hvad den skal blive til, om dens geografiske grænser, dens politiske mål og den måde, disse beføjelser deles med medlemsstaterne.

2.8. Det Rådgivende EØS-udvalg påskønner, at Europa-Kommissionen er begyndt at undersøge disse spørgsmål. Udvalget noterer dog, at Kommissionens hvidbog om styreformer undlader at drøfte de underliggende problemer ved styreformerne.

2.9. Der er fem politiske principper, der underbygger Kommissionens arbejde med styreformer: åbenhed, deltagelse, ansvarlighed, effektivitet og sammenhæng. Disse principper skulle være en rettesnor for Unionen i den måde, hvorpå den bruger de beføjelser, som borgerne har givet den, og måden, hvorpå den vil gennemføre forandringer. Den underliggende antagelse er, at man kan opnå meget ved at gennemføre reformer under de nuværende traktatbestemmelser. På den anden side anerkendes det, at det ville være noget kunstigt at adskille reformen af europæiske styreformer fra den bredere debat om Europas fremtid, som blev igangsat i Nice, da disse processer er to sider af samme sag.

2.10. Det Rådgivende EØS-udvalg støtter disse fem principper, idet det påpeger, at de indeholder de elementer, man normalt forbinder med principperne om demokrati og gennemsigtighed.

⁽¹⁾ Noralv Veggeland: »The EU Deficit of Legitimacy and Democracy: The theoretical debate on conceptualisation«, University College Research Report 81/2001.

3. Nye styreformer i EU og deres betydning for EØS

3.1. *Overordnet betydning for EØS*

3.1.1. EU's faste hensigt om at forbedre europæiske styreformer kan meget vel udløse en bølge af styringsreformer i hele Europa. EØS-EFTA-staterne og EØS kan ikke være upåvirket af sådanne reformer. Det er klart, at enhver fornyelse af de politiske processer og systemer for beslutningstagning i Unionen vil have betydning for EØS. Ny EU-lovgivning med relevans for det indre marked skal indarbejdes i EØS-aftalen, og således har måden, som beslutninger tages på i EU, og kvaliteten, effektiviteten og enkeltheden i lovgivningen indflydelse på EØS. Desuden burde bevægelsen i retning af større åbenhed og offentlighed i EU også brede sig til EØS-samarbejdet.

3.1.2. Det Rådgivende EØS-udvalg opfordrer Europa-Kommissionen til specifikt at overveje, hvilken betydning ændringer i EU's politiske processer kan have for den måde, EØS fungerer på.

3.2. *Større engagement og åbenhed*

3.2.1. *Offentlighed og debat*

3.2.1.1. Demokrati er afhængigt af, at folk er i stand til at deltage i den offentlige debat. For at kunne dette må de have adgang til pålidelig information og være i stand til nøje at følge med i den politiske proces i dens forskellige stadier. Det Rådgivende EØS-udvalg hilser derfor Kommissionens forslag om at tage skridt til at gøre de europæiske institutioners arbejds-metoder mere gennemsigtige og kommunikere dem bedre ud velkommen. Jo mere åben politikplanlægningen er på EU-plan, jo nemmere vil det være for den brede offentlighed, arbejdsmarkedets parter, det organiserede civilsamfund og andre politiske interessenter i Europa at hjælpe med til at forme og opfylde EU's mål og midler og at forstå dem i deres helhed og vurdere dem på en rimelig måde.

3.2.1.2. Arbejdsmetoderne i EØS-samarbejdet er noget uigennemsigtige, og den offentlige adgang til EØS-dokumenter er meget begrænset. Dette hjælper ikke folk til at få indsigt i EØS-aftalen og forstå, hvordan den fungerer. Det Rådgivende EØS-udvalg opfordrer derfor til større gennemsigtighed i EØS og en reform af regler og retningslinjer for offentlig adgang til EØS-dokumenter. Derudover bør der tages skridt til at involvere ikke-statslige aktører, såsom arbejdsmarkedets parter, mere i EØS' arbejde.

3.2.1.3. Samtidig er de politiske aspekter af EØS-aftalen og dens betydning på nationalt, regionalt og lokalt plan ikke tilstrækkeligt fremhævet i EØS-EFTA-staterne. Et legalistisk og »ikke-politisk« syn på EØS-aftalen har en uheldig virkning på forståelsen af og dermed den demokratiske debat om europæiske emner på alle politiske planer.

3.2.2. *Lokale og regionale aktører*

3.2.2.1. Hvidbogen om nye styreformer i EU efterlyser en mere effektiv inddragelse af lokale og regionale aktører i

udformningen af politik på EU-plan samt tættere samarbejde om gennemførelsen af EU-lovgivning. I hvidbogen fremhæves især de europæiske sammenslutninger af regionale og lokale myndigheder og EU's Regionsudvalg. Sammenslutningerne af lokale og regionale myndigheder i EØS-EFTA-staterne ville gennem deres medlemskab af Rådet af Kommuner og Regioner i Europa få mere indflydelse på udformningen af EU-politikken med denne europæiske paraplyorganisations øgede vægt.

3.2.2.2. Regionsudvalget eksisterede imidlertid ikke, da EØS-aftalen blev forhandlet, og aftalen indeholder derfor ingen bestemmelser om samarbejde mellem lokale og regionale aktører på EU-plan. Det Rådgivende EØS-udvalg noterer sig manglen på bestemmelser i EØS-aftalen om samarbejde mellem lokale og regionale demokratisk valgte repræsentanter på EØS-plan. Sådanne bestemmelser ville være en hjælp, eftersom de lokale og regionale myndigheder er ansvarlige for gennemførelsen og håndhævelsen af megen EØS-lovgivning.

3.2.2.3. Europa-Kommissionen foreslår i hvidbogen om nye styreformer, at man indfører trepartsaftaler mellem europæiske, nationale, regionale og lokale myndigheder som en mere fleksibel måde at gennemføre europæisk lovgivning på. Indførelsen af sådanne nye fremgangsmåder vil gøre fraværet af passende bestemmelser for samarbejde mellem regionale og lokale aktører på EØS-plan til et endnu større problem.

3.2.3. *Civilsamfundet*

3.2.3.1. Græsrodsbevægelsernes engagement i alle stadier af politikplanlægningen er et af de vigtigste anliggender for Kommissionen. Græsrodsbevægelsernes indflydelse skal ifølge hvidbogen om nye styreformer udøves gennem det organiserede civilsamfund og arbejdsmarkedets parter inden for rammerne af strukturerede høringsprocedurer. Det Rådgivende EØS-udvalg støtter kraftigt denne plan og understreger samtidig vigtigheden af at definere den civile dialog samt de kvalitative og kvantitative kriterier for repræsentativitet og af at skelne klart mellem »civil dialog« og »social dialog«.

3.2.3.2. Kriterierne for repræsentativitet i det udvalg af organisationer, der skal deltage i den civile dialog, bør defineres for at sikre gennemsigtighed og en demokratisk udvælgelsesprocedure. Det Rådgivende EØS-udvalg støtter de kriterier, der er opstillet af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, som europæiske organisationer skal opfylde for at komme i betragtning ⁽¹⁾.

3.2.3.3. Det Rådgivende EØS-udvalg støtter Kommissionens forslag om at oprette en onlinedatabase med oplysninger om det organiserede civilsamfunds organisationer for at styrke åbenheden og strukturere sidstnævntes dialog med institutionerne. For aktører i civilsamfundet i EØS-EFTA-staterne, som er medlemmer af paraplyorganisationer i EU, vil intensiverede høringer give bedre muligheder for at blive hørt i EØS-relevante spørgsmål.

⁽¹⁾ CES 357/2002: Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse »Nye styreformer i EU — en hvidbog« (KOM(2002) 428 endelig).

3.2.4. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs rolle

3.2.4.1. Hvidbogen om nye styreformer påpeger Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs (EØSU) nye rolle som brobygger mellem EU-institutionerne og det organiserede civilsamfund og opfordrer EØSU til at spille en mere proaktiv rolle i udformningen af politikker (jf. ændringer til EF-traktatens artikel 257 vedtaget i Nice).

3.2.4.2. EØSU er det forum, hvor civil dialog får en officiel position. EØSU har til stadighed styrket sin rolle som et forum for dialog og høring, da dette er en effektiv måde at involvere de parter i det organiserede civilsamfund, som ikke på nuværende tidspunkt er repræsenteret blandt EØSU's medlemmer, i sit arbejde. Dette gør udvalget allerede ved at foranstalte offentlige arrangementer og høringer.

3.2.4.3. Gennem den såkaldte osmoseprocedure kan medlemmerne af Det Rådgivende EFTA-udvalg deltage i alle stadier af EØSU's arbejde som observatører og således få adgang til udformningen af EU's politikker. Dette er et eksempel på et meget frugtbart og pragmatisk EØS-samarbejde, som Det Rådgivende EØS-udvalg støtter kraftigt.

3.2.5. Arbejdsmarkedets parter

3.2.5.1. Det Rådgivende EØS-udvalg finder det meget vigtigt, at den specielle rolle, som arbejdsmarkedets parter har inden for rammerne af det organiserede civilsamfund, gøres krystallklar. Det hilser derfor hvidbogens udtrykkelige reference til denne specielle rolle og arbejdsmarkedets parters specielle indflydelse velkommen. Arbejdsmarkedets parters opgaver inden for rammerne af den sociale dialog er et glimrende eksempel på en effektiv gennemførelse af styringsprincippet på europæisk plan. Den europæiske sociale dialog er en mekanisme med kvasi-lovgivningsmæssige beføjelser i henhold til traktatens artikel 137 og 138. Den er klart defineret med hensyn til deltagere, beføjelser og procedurer og har kvasi-konstitutionel status⁽¹⁾. Den har sit særpræg fra deltagernes specielle beføjelser og ansvar i udførelsen af deres roller på en autonom måde. Derfor kan deres rolle og ansvar ikke overføres til andre politiske områder eller aktører. EØSU's gentagne påmindelse om, at det er absolut nødvendigt at skelne klart mellem »social dialog« og »civil dialog«, er en følge heraf.

3.2.5.2. Arbejdsmarkedetsorganisationer i EØS-EFTA-staterne er medlemmer af de europæiske arbejdsgiverorganisationer UNICE og CEEP og af arbejdstagerorganisationen Den Europæiske Faglige Samarbejdsorganisation (EFS). Som sådan deltager de direkte i de tværfaglige sociale dialogforhandlinger, hvilket giver dem en enestående mulighed for at påvirke social lovgivning i EU/EØS. Dette er specielt vigtigt for lande, der ikke er medlemmer af EU, men som må følge EU-lovgivningen.

3.2.6. Mere effektive og gennemsigtige høringer

3.2.6.1. Idet der opfordres til »en stærkere hørings- og dialogkultur«, insisteres der i hvidbogen på behovet for, at alle EU's institutioner og nationale myndigheder bliver bedre til at anvende høringsproceduren i forbindelse med EU-politik for således at supplere institutionernes beslutningstagning. Det Rådgivende EØS-udvalg understreger vigtigheden af at fastlægge klare kriterier for at sikre repræsentativiteten og legitimiteten i de organisationer, der skal høres af Kommissionen.

3.2.6.2. En ny høringskultur i Europa-Kommissionen ville give borgere, arbejdsmarkedets parter, lokale og regionale myndigheder, det organiserede civilsamfund og andre aktører i EØS-EFTA-staterne yderligere mulighed for at blive hørt i den fase, hvor EU's beslutninger bliver udformet. Det Rådgivende EØS-udvalg tilskynder de nationale myndigheder i EØS-EFTA-staterne til at støtte tilsvarende aktiv deltagelse af forskellige EØS-EFTA-parter i politikudformningsfasen for således at sikre, at disses synspunkter bliver kendt og taget i betragtning i Kommissionens høringsprocesser.

3.3. Bedre politikker, regulering og resultater

3.3.1. Forenkling af lovgivning

3.3.1.1. Kommissionen har sat sig for at begrænse sine forslag til lovgivning til de væsentlige elementer og give bedre mulighed for, at man tilføjer de tekniske detaljer i gennemførelsesforanstaltningerne. Derudover vil man lancere et program til yderligere forenkling af eksisterende fællesskabslovgivning og tilskynde medlemsstaterne til at forenkle nationale gennemførelsesbestemmelser. Det Rådgivende EØS-udvalg støtter hvidbogens forslag om at forenkle og fremskynde lovgivningsprocessen, eftersom fællesskabsregler bliver mere og mere komplekse og nogle gange har tendens til at udvide eksisterende nationale love i stedet for faktisk at forenkle og harmonisere dem. Det Rådgivende EØS-udvalg opfordrer EØS-EFTA-staterne til nøje at følge Europa-Kommissionens arbejde og forenkle nationale gennemførelsesbestemmelser.

3.3.2. Kombinere forskellige politiske instrumenter

3.3.2.1. Inden for de seneste år har blød lovgivning og blød integration suppleret EU's traditionelle juridiske harmonisering. Vi har set et tydeligt skift fra traditionelle forordninger, direktiver og afgørelser, som på grund af deres relevans for EØS ville blive integreret i EØS-lovgivning, til nye politiske instrumenter, f.eks. retningslinjer, anbefalinger, samregulering og den åbne koordinationsmetode. Disse kan ikke uden videre indarbejdes i en juridisk bindende aftale som EØS-aftalen. Med Kommissionens faste hensigt om at fremme yderligere brug af forskellige politiske værktøjer som et supplement til lovgivning må vi overveje, hvordan vi kan bevare dynamikken i EØS-aftalen. Det Rådgivende EØS-udvalg opfordrer EØS-EFTA-staterne til at tage hensyn til ikke-lovgivningsmæssige udviklinger i EU, som påvirker det indre marked eller ledsagepolitikker, for at sikre en parallel udvikling og ens konkurrencevilkår i hele EØS.

⁽¹⁾ EF-traktatens artikel 137 og 138.

3.3.3. Regulerende organer

3.3.3.1. Med det formål at forbedre den måde, hvorpå regler anvendes og håndhæves i Unionen, ønsker Kommissionen at styrke skabelsen af sektorbestemte regulerende organer med specifikke, definerede opgaver i stil med dem, der allerede gælder for EMEA ⁽¹⁾ og Den Europæiske Fødevaremyndighed. Det Rådgivende EØS-udvalg fremhæver vigtigheden for EØS-EFTA-landene af at få sæde i de nye EØS-relevante regulerende organer og deltage i fastlæggelsen af kriterierne for deres etablering.

3.3.3.2. Det Rådgivende EØS-udvalg ønsker dog at mane til forsigtighed med hensyn til udbredelsen af autonome europæiske regulerende organer. Før et nyt organ oprettes, bør der være klare beviser på, at det vil skabe betydelig merværdi og ikke øge bureaukratiet og medføre urimelige omkostninger.

3.3.4. Ekspertudvalg

3.3.4.1. EU's komplekse system med ekspertudvalg og manglen på oplysninger om deres arbejdsgang har ført til manglende tillid fra befolkningens side. Med det formål at opbygge befolkningens tillid til den måde, hvorpå politikere anvender ekspertrådgivning, vil Kommissionen udvikle retningslinjer for at åbne systemet for brugen af eksperter for større offentlig indsigt og debat.

3.3.4.2. EØS-aftalens artikel 99 omhandler den forberedende og beslutningsudformende fase af EØS' beslutningstagningsprocedure. I henhold til artiklen skal Kommissionen, så snart en ny lovgivning begynder at tage form på et område reguleret af EØS-aftalen, uformelt søge råd fra eksperter fra EØS-EFTA-staterne på samme måde, som den søger råd fra EU-eksperter. Det Rådgivende EØS-udvalg tilskynder på den ene side Kommissionen til at gøre fuld brug af EØS-aftalens artikel 99 og på den anden side de nationale myndigheder i EØS-EFTA-staterne til at holde tæt kontakt til Kommissionen angående anvendelsen af artikel 99.

3.3.4.3. Det Rådgivende EØS-udvalg hilser et mere åbent system for anvendelse af ekspertrådgivning i udformningen af EU's politikker meget velkommen, idet det vil give befolkningen i EØS bedre muligheder for at følge med i ekspertudvalgenes arbejde. Det Rådgivende EØS-udvalg støtter også kraftigt Kommissionens hensigt om at gøre den ekspertrådgivning, den modtager, tilgængelig for befolkningen. Samtidig tilskynder Det Rådgivende EØS-udvalg EØS-EFTA-staterne til at søge kompetent og aktiv deltagelse i alle de kommissionsudvalg, som er åbne for EØS-EFTA-deltagelse.

3.3.5. Bedre gennemførelse og anvendelse af fællesskabslovgivning på nationalt plan

3.3.5.1. I sidste ende afhænger virkningen af regler for det indre marked af EØS-medlemsstaternes myndigheders vilje og evne til at sikre, at de gennemføres og håndhæves effektivt, fuldt ud og rettidigt. Med Kommissionens bestræbelser på at optrappe undersøgelser af mulige overtrædelser af EU-retten i

EU's medlemsstater kunne EØS-EFTA-staterne muligvis også blive underkastet en nøjere granskning fra EFTA's overvågningsmyndigheds side.

3.3.5.2. For at forbedre kvaliteten af lovgivningens gennemførelse kunne EØS-EFTA-staterne bidrage til at forbedre kendskabet til fællesskabs-/EØS-ret blandt borgere, nationale retsinstanser og jurister. Det Rådgivende EØS-udvalg opfordrer EØS-EFTA-staterne til at deltage i EU's foreslåede udveksling af bedste praksis med hensyn til gennemførelsesforanstaltninger for at forbedre kvaliteten og tempoet i gennemførelsen af lovgivning.

3.3.5.3. Ikke blot virksomheder, men også nationale, regionale og lokale myndigheder påvirkes i stigende grad af lovgivning om det indre marked, specielt bestemmelserne om konkurrence og offentlig støtte. Oplysningerne om og forståelsen for denne udvikling er imidlertid ikke omfattende nok, hvilket i mange tilfælde fører til, at myndighederne anvender disse juridiske bestemmelser utilstrækkeligt. Udvalget tilskynder derfor de nationale myndigheder til at træffe foranstaltninger til at forbedre denne situation.

3.4. Nyt fokus i politikker og institutioner

3.4.1. Fællesskabsmetoden

3.4.1.1. For at opnå bedre politikker må Unionen ifølge Kommissionen give fællesskabsmetoden en saltvandsindsprøjtning. Samtidig skal indførelsen af foranstaltninger til bedre høring og engagement, en mere åben brug af ekspertrådgivning og bedre resultatevaluering føre til, at Kommissionen bliver mere målrettet og selektiv i sin anvendelse af retten til at tage politiske initiativer.

3.4.1.2. En saltvandsindsprøjtning til fællesskabsmetoden ville klart være en fordel for EØS-EFTA-staterne, når man tager i betragtning, at EØS-aftalen er baseret på den antagelse, at fællesskabsmetoden er Fællesskabets vigtigste politiske procedure.

3.4.2. Komitologiudvalg

3.4.2.1. Hovedansvaret for gennemførelse af politikker og lovgivning ved vedtagelse af gennemførelsesforordninger eller -bestemmelser påhviler normalt Kommissionen. Ifølge hvidbogen bør de betingelser, hvorunder Kommissionen vedtager sådanne gennemførelsesforanstaltninger, tages op til revision. I de tilfælde, hvor afgørelser træffes af Rådet og Europa-Parlamentet i fællesskab, skal disse to institutioner have samme rolle i overvågningen af gennemførelsen, men Kommissionen skal samtidig tage det fulde ansvar for gennemførelsen. En enkel juridisk mekanisme skulle gøre det muligt for lovgivningsmagten at holde nøje øje med, at Kommissionen i sit arbejde følger de principper og politiske retningslinjer, der er vedtaget i lovgivningen. Det ville betyde, at den nuværende udvalgsstruktur, specielt forskriftsudvalg og forvaltningsudvalg, ville blive forældet.

⁽¹⁾ EMEA — Det Europæiske Agentur for Lægemiddelvurdering (London) — foretager en teknisk vurdering af ansøgninger om godkendelse af nye lægemidler, inden Kommissionen træffer en afgørelse.

3.4.2.2. Udsigten til at reducere — eller endda udfase — den formelle komitologiudvalgsstruktur ville have vidtrækkende konsekvenser for EØS-EFTA-staterne. I henhold til bestemmelserne i artikel 100 har EØS-aftalen været porten til EFTA's deltagelse i mange af disse udvalg. For EØS-EFTA-staterne er deltagelse i EF's komitologiprocedurer en meget vigtig kanal til udveksling af synspunkter og oplysninger med eksperter i EU's medlemsstater og i Kommissionen. Det Rådgivende EØS-udvalg udtrykker hermed sin støtte til EØS-EFTA's deltagelse i EF's komitologiudvalg og opfordrer EU-siden til at sikre, at EØS-EFTA-staternes synspunkter tages i betragtning i en eventuel reform af komitologisystemet.

4. Virksomhedsledelse og social ansvarlighed

4.1. Ændrede holdninger til erhvervslivets rolle i samfundet har sammen med bekymringer om globaliseringens virkninger gjort virksomhedens sociale ansvar til et mere og mere påtrængende emne. Fagforeninger, ngo'er, medier og den brede offentlighed såvel som erhvervslivet selv har udviklet en stigende bevidsthed om og interesse for virksomheders adfærd på en række sociale og miljømæssige områder. Der er større og større krav om, at virksomheder holdes ansvarlige for den virkning, deres drift måtte have på miljøet og samfundet, både på nationalt og internationalt plan. Med dette fokus på forskellige sider af virksomhedens sociale ansvar er der blevet slået til lyd for bindende regler eller anbefalinger om mange aspekter af virksomheders adfærd.

4.2. Ethvert samfund er afhængig af lønsomme og konkurrencedygtige virksomheder, der skaber beskæftigelse og velfærd og bidrager til at støtte de samfund, som de opererer i. Denne rolle er afgørende og er kernen i erhvervslivets ansvar. Som en følge af internationaliseringen og globaliseringen af erhvervslivet er der imidlertid kommet nye elementer til, som har øget synsfeltet. Der lægges i stigende grad vægt ikke alene på de finansielle resultater, men også på, **hvordan** man har opnået disse resultater, idet der fokuseres på virksomhedens adfærd såvel som dens lønsomhed. Denne bevidsthed afspejles i en række internationale virksomheders aktiviteter — virksomheder, der bidrager aktivt til de samfund og nærområder, som de opererer i, ved at gennemføre programmer og politikker om social ansvarlighed. Derudover skal de vigtige økonomiske og sociale bidrag fra nonprofit- og kooperative sektorer også anerkendes.

4.3. Virksomhedens sociale ansvar har i international sammenhæng været et vigtigt emne for internationale organisationer i mange år. ILO, Den Internationale Arbejdsorganisation, introducerede nogle vigtige principper med sine Core Labour Standards. OECD fulgte trop med sine retningslinjer for multinationale virksomheder, og De Forenede Nationer har taget fat på emnet i forbindelse med globalisering med Kofi Annans Global Compact Initiative. Sidst, men ikke mindst, har Europa-Kommissionen i en grøn bog om virksomhedens sociale ansvar stillet spørgsmålet, om vi også behøver europæiske regler for at fremme virksomhedens sociale ansvar.

4.4. Det Rådgivende EØS-udvalg hilser Kommissionens grøn bog velkommen — en grøn bog, som har afstedkommet en kritisk debat om nye måder at fremme virksomhedens sociale ansvar på og øget bevidstheden om emnet. Kommissionens initiativ skal ses i forbindelse med det strategiske mål, som EU satte for sig selv ved topmødet i Lissabon, om at blive »den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar

økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed«. Det Rådgivende EØS-udvalg gentager forslaget fra Det Rådgivende EFTA-udvalg om, at det samme strategiske mål også burde vedtages af EFTA-siden i EØS-samarbejdet, således at det omfatter alle 18 lande i EØS.

4.5. Virksomhedens sociale ansvar skal ses som et langsigtet projekt og en strategisk investering, som sammen med økonomisk succes vil bidrage til en virksomheds bæredygtighed. Med De Forenede Nationers generalsekretær Kofi Annans ord »er virksomhederne ved at lære, at ligesom markeder er blevet globale, så må også konceptet og praksissen om virksomhedernes sociale ansvar blive det. Og de er ved at opdage, at det at gøre det rigtige, når alt kommer til alt, er godt for forretningen«.

4.6. I sin grøn bog stiller Kommissionen spørgsmålet om en ny europæisk ramme for virksomhedens sociale ansvar. Virksomhederne er en del af samfundet og opererer i et socialt miljø, som er formet af love og kollektive aftaler, der regulerer arbejdsmarkedet, forener interesser fra begge sider og beskytter arbejdstagerne. Dette accepteres af alle involverede parter og danner grundlag for virksomhedens sociale ansvar i Europa, uden at den retlige ramme (social- og miljøpolitik) lider af den grund.

4.7. I forbindelse med eksisterende sociale reguleringer er hovedsagen i Europa at skabe et etisk værdisystem, i hvilket virksomhedens sociale ansvar har en sikker plads. Det europæiske plan er en god ramme til at sammenligne resultater om succesrige initiativer inden for virksomhedens sociale ansvar og til at indarbejde det i forretningsstrategier gennem bevidstheds-gørelse.

4.8. Frivillig — herunder forhandlet — handling er et af de fundamentale principper for virksomhedens sociale ansvar. At etablere detaljerede, bindende fælles-europæiske regler ville være uhensigtsmæssigt. Ens, detaljerede standarder for virksomhedens sociale ansvar skaber en risiko for, at virksomheder, specielt små og mellemstore virksomheder og virksomheder i den sociale økonomi, bliver tvunget ind i en spændetroje. Virksomheder bør have mulighed for at udvikle en skræddersyet, sektorspecifik og i særdeleshed effektiv tilgang, som passer til deres specifikke situation. Generelle europæiske principper, som arbejdsmarkedets parter er enige om, kunne hjælpe med til yderligere at fremme praksisser om virksomhedens sociale ansvar, der allerede anvendes af mange virksomheder. Det Rådgivende EØS-udvalg hilser derfor handling fra arbejdsmarkedets parter for at konkretisere visse aspekter af virksomhedens sociale ansvar udtrykkeligt velkommen, f.eks. inden for områderne sundhed og sikkerhed i industrien og fremme af lige muligheder. Den specifikke EU-sammenhæng for virksomhedens sociale ansvar kunne udvikles på baggrund af fælles initiativer og frivillige aftaler mellem arbejdsmarkedets parter. Kommissionen kunne fremme gennemsigtighed, sammenhæng og god praksis inden for dette område ved at fremme partnerskaber mellem hovedaktørerne inden for virksomhedens sociale ansvar.

4.9. Det Rådgivende EØS-udvalg påpeger de specielle forpligtelser for virksomheder, der producerer tjenesteydelser af almen interesse, hvad angår det sociale og miljømæssige ansvar, samt ansvaret for at tilvejebringe tjenester i specifikke geografiske områder, f.eks. drikkevand.

4.10. Det Rådgivende EØS-udvalg understreger vigtigheden af sammenhæng mellem tiltag i forbindelse med virksomhedens sociale ansvar og tiltag i forbindelse med virksomhedens adfærd i relaterede EU-retlige instrumenter eller politikker. Den igangværende revision af de europæiske direktiver om offentlige købsaftaler og udarbejdelsen af kommissionsmeddelelser om sociale og miljømæssige aspekter af offentlig forsyning er specielt relevante, og det samme gælder forslagene om miljømæssigt ansvar. Det Rådgivende EØS-udvalg foreslår også en revision af bestemmelserne om offentlig støtte under hensyntagen til udviklingen af socialt eller miljømæssigt ansvar.

5. Opsummering af konklusioner og anbefalinger

5.1. Det Rådgivende EØS-udvalg hilser Europa-Kommissionens arbejde om nye styreformer i EU velkommen og støtter de fem principper for gode styreformer, som Kommissionen foreslår, da de indeholder de elementer, der forbindes med principperne om demokrati og gennemsigtighed. Det Rådgivende EØS-udvalg noterer sig dog, at hvidbogen ikke kommer ind på de underliggende problemer ved styreformer, bl.a. ændringen fra styring af samfundet baseret på regeringsledelse til styring baseret på de nye styreformer. Det Rådgivende EØS-udvalg understreger, at enhver fornyelse af politiske processer og beslutningstagningssystemer i Fællesskabet vil have indvirkning på Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, fordi EØS-relevant EF-ret skal indarbejdes i EØS-aftalen.

5.2. Større engagement og mere åbenhed er en af hjørnestenene i gode styreformer. Det Rådgivende EØS-udvalg hilser derfor forslaget om mere gennemsigtige arbejdsmetoder i de europæiske institutioner velkommen og opfordrer til større gennemsigtighed og større medinddragelse af ikke-statslige aktører også i EØS-samarbejdet.

5.3. Det Rådgivende EØS-udvalg understreger arbejdsmarkedets parter vigtige rolle og ansvar. Arbejdsmarkedets parter opgave inden for rammerne af den sociale dialog er et glimrende eksempel på styringsprincippet på europæisk plan. Derfor bør den sociale dialog anerkendes som en vigtig brik i udformningen af Europas fremtid.

5.4. Det Rådgivende EØS-udvalg støtter kraftigt Kommissionens plan om at høre civilsamfundets organisationer på alle stadier af politikplanlægningen og hilser forslaget om at vedtage en adfærdscodeks for høring velkommen. Der er dog et presserende behov for klart at skelne mellem civil dialog og

social dialog og for at fastsætte kriterier for repræsentativitet ved udvælgelsen af de organisationer i civilsamfundet, der skal deltage i høringer i forbindelse med den civile dialog.

5.5. Den øgede vægt af regionale og lokale aktører i EU taget i betragtning noterer Det Rådgivende EØS-udvalg sig manglen på bestemmelser i EØS-aftalen om samarbejde mellem det lokale og regionale plan i EØS.

5.6. Med hensyn til bedre regulering støtter Det Rådgivende EØS-udvalg Kommissionens forslag om at forenkle europæisk lovgivning og opfordrer EØS-EFTA-staterne til at følge Europa-Kommissionens eksempel og forenkle de nationale gennemførelsesbestemmelser. EØS-EFTA-staterne bør ligeledes deltage i EU's foreslåede udveksling af bedste praksis, hvad angår gennemførelsesforanstaltninger. Ud over forenkling efterlyser Det Rådgivende EØS-udvalg en mekanisme til resultatevaluering og objektiv vurdering af alternative lovgivningsmåder. Udvalget tilskynder EØS-EFTA-staterne til at tage hensyn til ikke-lovgivningsmæssige udviklinger i EU, som påvirker det indre marked, for at sikre en parallel udvikling og ens konkurrencevilkår i hele EØS.

5.7. Det Rådgivende EØS-udvalg fremhæver betydningen for EØS-EFTA-staterne af at opnå medlemskab i de nye EØS-relevante regulerende organer og sikre kompetent og aktiv deltagelse i alle de kommissionsudvalg, der er åbne for EØS-EFTA-deltagelse. Det Rådgivende EØS-udvalg opfordrer ligeledes EU-siden til at sikre, at EØS-EFTA-staternes synspunkter tages i betragtning i en eventuel reform af komitologisystemet.

5.8. I forbindelse med globale og europæiske styreformer bifalder Det Rådgivende EØS-udvalg Europa-Kommissionens grønbog om virksomhedens sociale ansvar, der har skabt en kritisk debat om nye måder at fremme virksomhedens sociale ansvar på og øget bevidstheden om dette spørgsmål. Det er et vigtigt bidrag til en succesrig gennemførelse af Lissabon-strategien, som efter Det Rådgivende EØS-udvalgs mening også burde vedtages fuldt ud af EFTA-siden i EØS-samarbejdet. Virksomhedens sociale ansvar skal ses som et langsigtet, frivilligt — herunder forhandlet — projekt og en strategisk investering, som sammen med økonomisk succes vil bidrage til virksomhedens bæredygtighed. Kommissionen kunne fremme gennemsigtighed, sammenhæng og god praksis på dette område ved at fremme partnerskaber mellem hovedaktørerne inden for virksomhedens sociale ansvar.